

vato

nummer 13

14 december 1998

Jaargang 25 - 1998-1999

afgifte: Leuven X
(weekblad - verschijnt niet van
juni tot augustus)

België-Belgique
P.B.
3000 Leuven 1
2/2817

Sora voert
aktie in
Super City

p. 4

Middelpunt:
Mensenrechten

pp. 6-7

Het toneelhuis
speelt
"Escalatie Ordinair"

p. 8

Geen feest van Koerdistan Kommitee in PDS

Oefende de Turkse regering druk uit op KU Leuven?

Op zondag zes december had het Koerdistan Kommitee een feest gepland in de aula Pieter De Somer. Twee à drie weken voor de activiteit zou doorgaan, kreeg het komitee te horen van de KU Leuven dat hun feest niet in de PDS noch in een ander universiteitsgebouw kon doorgaan. De Turkse regering dreigde namelijk alle banden met de KU Leuven te verbreken, luidens een lid van het Koerdistan Kommitee. Rektor Oosterlinck ontkent die druk evenwel en haalt andere redenen aan.

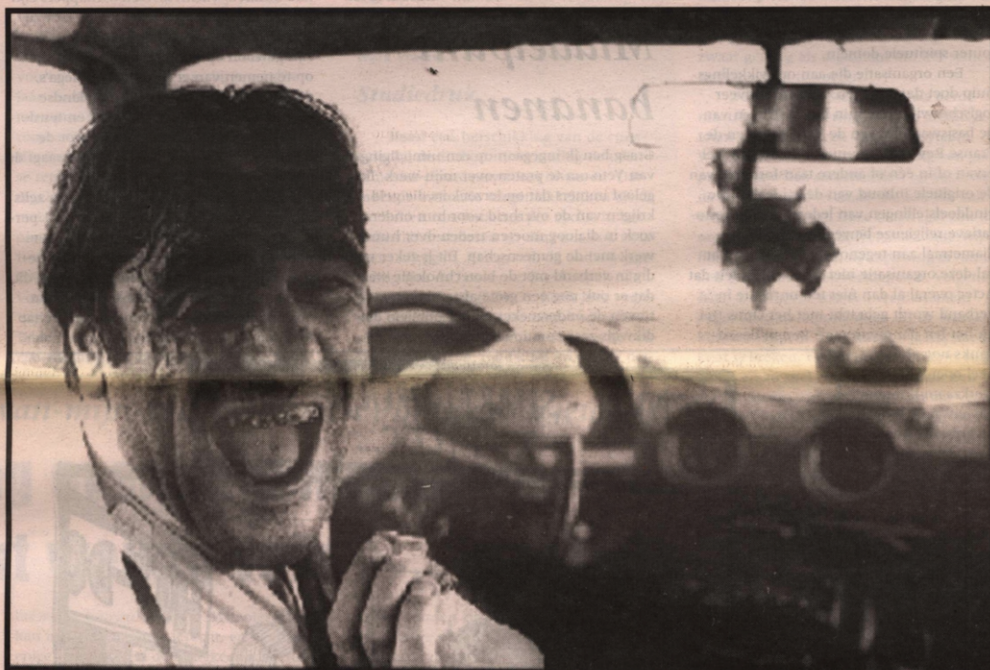
"Bepaalde Turkse diplomaten hebben druk uitgeoefend op de verantwoordelijken van de KU Leuven om geen zaal ter beschikking te stellen," vertelt Devrim Polat van het Koerdistan Kommitee, die niet gelukkig is met de beslissing. "Als de universiteit dat wel deed, dreigden de diplomaten ermee dat Turkije haar relaties met de KU Leuven zou verbreken." Iets wat serieuze gevolgen zou hebben voor de universiteit, gezien één van de uithangborden bij uitstiek van de KU Leuven — het Sagalassosproject — zich in Turkije afspeelt.

Het lijkt erop dat de KU Leuven tegen wil en dank is meegetrokken in de harde strijd die de Turkse regering voert tegen de Koerdische afscheidingsbeweging PKK. Johan Bosman van Kwia — de steungroep in heemse volkeren — bevestigt immers dat het Koerdistan Kommitee aanleunt bij de PKK.

Vrees

Rektor Oosterlinck ontkent dat de universiteit deze beslissing genomen heeft onder druk van de Turkse regering, wel zegt hij dat "enkele professoren grote vrees hadden dat de Turkse regering druk zou uitoefenen en het daarom niet zo op prijs stelden dat de KU Leuven een zaal ter beschikking zou stellen." Vooral professor Marc Waelkens vreesde wellicht nattigheid. Sinds 1990 leidt Waelkens namelijk de archeologische opgravingen in het Turkse Sagalassos. Elke zomer trekken Leuvense archeologen, studenten, fotografen, tekenaars naar Sagalassos om de voormalige metropolis van Pisidia op te graven. Een internationaal prestigeproject waar de KU Leuven tientallen miljoenen voor veil heeft.

De rektor haalt als motivatie om de zaal te weigeren vooral de neutraliteit van de universiteit aan. Die dreigde in gevaar te komen omdat Koerdische organisaties te vaak een beroep doen op zalen van de unief. Iets wat de rektor op zich trouwens wel begrijpelijk vindt omdat ze op veel plaatsen bot vangen. Om aan te tonen dat de KU Leuven niet tegen de Koerdische zaak is, haalt hij aan dat de Koerden een aantal weken geleden nog recht van spre-

Het Leuvense kortfilmfestival — dit jaar aan zijn vierde jaar toe — ontgroeiëde vorig jaar al zijn puberale fase. Iets wat alvast niet kan gezegd worden van de sjoefle lachebek op deze still uit *Los Taxis*, meteen één van de kanshebbers op de eerste prijs. Zie pagina 9.

ken kregen tijdens een debat dat een aantal weken aan de KU Leuven werd georganiseerd. Van enige onwil is volgens de rektor dan ook geen sprake, alleen wil de universiteit "niet om de vijf minuten opdraaien voor die discussie" tussen Turken en Koerden, aldus de rektor.

Om dergelijke discussies in de toekomst te vermijden is beslist een commissie in het leven te roepen, die met kennis van zaken de heikele kwestie moet bestuderen. Bedoeling is ondermeer om — via een andere procedure — minder lichtzinnig met dergelijke aanvragen om te springen, en zo te vermijden dat de KU Leuven de toevluchtshaven wordt van een organisatie als het Koerdistan Kommitee. In het geval van het Koerdistan Kommitee had de universiteit trouwens al heel snel beslist om niet op hun verzoek in te gaan. Als er iets is misgelopen met de communicatie, is de fout eerder te zoeken bij de tussenpersonen dan bij de universiteit zelf, suggereert de rektor nog.

Wim Peeters vroeg het gebouw aan voor het Koerdistan Kommitee. "Met de jong-socialisten vragen wij de zaal aan voor het Koerdistan Kommitee. In het verleden is dat altijd zonder problemen verlopen. De afgelopen drie jaar hebben wij twee keer per jaar voor hen een zaal aangevraagd, telkens in juni en december. Je kunt het al

een kleine traditie noemen," aldus Peeters — in het dagelijks leven werkzaam op het Centrum van Economische Studies van de KU Leuven.

Zoals de kleine traditie het wilde, had hij ook nu een aanvraag ingediend en was er aanvankelijk geen vuiltje aan de lucht. Drie weken voor het Koerdisch feest, kreeg Peeters schriftelijk de bevestiging dat alles in orde was. Tot hij een dag later zijn email las. Daarin werd de bewuste brief herroepen als een administratieve fout. De brief was te vroeg verstuurd, en het overleg over de toewijzing van de zaal was nog niet afgelopen, luidde het. Een volgende mail bracht het nieuws dat het feest niet doorging. Uiteindelijk werd stad Leuven ingeschakeld om een nieuwe zaal te zoeken, en kon het komitee terecht in Haasrode.

Dat de KU Leuven net op dit moment beslist geen zaal toe te wijzen en dat juist nu een aantal proffen bang zijn voor druk van de Turkse regering, is niet verwonderlijk. Net in de periode waarin de zaal zou toegewezen worden, trad de Turks-Koerdische strijd weer op de voorgrond. Abdullah Öcalan, stichter en leider van de Koerdische Arbeiderspartij PKK liet zich in Italië gevangen nemen, en vroeg politiek asiel aan. De Turkse regering vroeg onmiddellijk zijn uitlevering, maar ving even snel bot. Overal in Europa lieten Turken en Koerden

hun ongenoegen blijken. De Koerden omdat hun leider gevangen zat, de Turken omdat erfrijd nummer één niet uitgeleverd werd.

Ook in Schaarbeek protesteerden honderden Turken tegen de Italiaanse beslissing. Bovendien heeft het er alle schijn van dat de brandstichting in twee Koerdische gebouwen in Brussel het werk was van de Grijsje Wolven, een ekstreem-nationalistische Turkse organisatie die evenmin als de PKK het geweld schuwft. Öcalan liet zich bovendien ook nog de gedachte ontvallen dat hij zich bij voorkeur in Brussel zou vestigen.

Tot nu is er van heuse toenaderingspogingen tussen de PKK en de Turkse regering nog niet veel aan geweest. De toevlucht tot geweld van beide partijen houdt de patstelling in stand. De rellen in Brussel, gekombineerd met de uitspraken van Öcalan en de onverzettelijke houding zorgden voor een redelijk explosieve toestand. Of de KU Leuven nu de Turkse regering niet voor het hoofd wilde stoten, of gewoon rellen op de kampus wilde vermijden, de vraag van het Koerdistan Kommitee kwam op zijn minst ongelegen voor een universiteit die in dit dispuut haar neutraliteit wil bewaren.

Benny Debruyne

lezersbrieven

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven en moeten vóór vrijdagmiddag 16.00 u binnen zijn, liefst op diskette of via e-mail veto@veto.student.kuleuven.ac.be.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten-)aktualiteit. Anonieme brieven komen nooit in aanmerking: de schrijver moet steeds naam, studiejaar en adres bekendmaken. Slechts uitzonderlijk, en na uitdrukkelijk en gemotiveerd verzoek, kunnen ze weggelaten worden in Veto.

Brieven die langer zijn dan 2400 tekens (spaties inbegrepen, wat overeen komt met ± 1,5 getikte bladzijde met dubbele interlinie) worden in principe ingekort. De redactie behoudt zich het recht voor brieven niet te plaatsen.

Students For Development

Van leden van een zelfde restauratieve religieuze minderheidsbeweging binnen de katholieke kerk, zoals het Opus Dei, kan men redelijkerwijs aannemen dat ze een vrij homogeen waardenkader aanhangen. Ze zullen het er immers minstens over eens zijn dat de sekularisatie, die een logisch-noodzakelijk uitvloeisel van de Verlichting vormt, geen goede zaak is. Dit impliceert dat het maatschappelijk belang van religie voor hen veel verder zal rijken dan het louter spirituele domein.

Een organisatie die aan ontwikkelingshulp doet daarentegen, zal zijn drijfveer logischerwijs vinden in het nastreven van de basiswaarden van de Verlichting en de Franse Revolutie, en niet in het tegendeel ervan of in één of andere transformatie van de originele inhoud van deze idealen. De eindoelstellingen van leden van een restauratieve religieuze beweging zullen daar diametraal aan tegenovergesteld zijn. Dat zal deze organisatie niet zinnen. Het feit dat Actec overal al dan niet ten onrechte in verband wordt gebracht met het Opus Dei en het feit dat mensen als Benoit deson-

danks nog altijd heel openlijk werkzaam kunnen blijven binnen deze organisatie, impliceert dat Actec zich niet stoort aan hun uiterst reaktionaire religieuze geaardheid, inclusief de maatschappelijke konsekwenties die daaraan verbonden zijn. Is het dan vreemd te veronderstellen dat zij binnen deze organisatie verre van alleen staan met hun opvattingen? Of dit nu een institutioneel gegeven is of niet, doet daarbij in se zelfs niet ter zake.

Misschien is dit gemakkelijker te vatten met een voorbeeld: stel dat iemand van het Opus Dei om de één of andere reden redakteur van Veto zou worden, dan zal

het normaliter tot zijn taak behoren mee de redactionele lijn van dit blad te bepalen. Dit zal hem slechts voldoende schenken als deze compatibel is met zijn waardenkader (wat heel menselijk is). Met recht en rede kunnen we er echter van uitgaan dat het waardenkader van alle Veto-redacteuren op fundamentele punten zal botsen met het zijne. Lang zal hij deze functie dan vermoedelijk ook niet blijven volhouden, zeker niet als de rest van de redactie het niet leuk zou vinden steeds de bewering dat ze de spreukbuis van het Opus Dei is te moeten weerleggen.

Bar Duriez

Middelpunt bananen

Graag ben ik ingegaan op een uitnodiging van Veto om te praten over mijn werk. Ik geloof immers dat onderzoekers die geld krijgen van de overheid voor hun onderzoek in dialoog moeten treden over hun werk met de gemeenschap. Dit is zeker nuog in verband met de biotechnologie waar dat er ook nog een grote afstand bestaat tussen de onderzoeker en het publiek, dat dikwijls zeer emotioneel reageert.

buitenbaan

Deze week niet in Veto:

Smartlappenfestival van Ekonomika: Veel smart, weinig lappen. • Ook Vlaams Blok kent barre tijden nu ze van hun spaarsentjes beroofd zijn. • Deutsche Bank neemt prompt Crédit Lyonnais over. In de nood kent men zijn vrienden. • Wet op Tabaksreclame brengt Francorchamps in gedrang. Kan Deutsche Bank hier ook redding brengen. • Eddy Wally begint aan zijn tweede literair meesterwerk, een politiek pamflet pro Tabaksreclame gekrast in skai-damestassen. • Marina is alvast een dansje aan het voorbereiden, kwestie van solidair te zijn met papa. • Tussen Marie-Caroline Le Pen en papa Le Pen is de solidariteit ver te zoeken nu ze flirt met M gret. • Le Pen zet het voorhuwelijksparen van zijn dochter bij Deutsche Bank onmiddellijk stop. • Vluchtelingen zet pre-embryonaal sparen stop na misdraam ten gevolge van slagen en verwondingen door rijkswacht. • Clinton ontkent

Nochtnas ben ik helemaal niet opgetogen met dit artikel omdat er veel fouten instaan die voorkomen hadden kunnen worden indien men op mijn opmerkingen had kunnen wachten. Wetenschappers zijn genoodzaakt ook te publiceren en ook zij wensen dat dat vlug gebeurt. Echter, we zijn gewoon opmerkingen in onze artikelen op te nemen van eerst direkte collega's, dan eventueel van enkele buitenlandse (niet direct betrokken) collega's en tenslotte van de reviewers die instaan voor de kwaliteit van het tijdschrift. Dit vertraagt de publicatie, maar wij wachten erop.

In de situatie van Veto heeft men zelfs niet gewacht op de kommentaar van 1 persoon om zelfs met een tweede versie ter perse te gaan. Derhalve kan ik slechts besluiten dat uw en mijn inspanningen in dit geval niet maximaal zullen renderen om ons onderzoek dichterbij de gemeenschap te brengen. Ik vrees zelfs dat we nu meer

vaderschap, maar is toch de sigaar in het Congres. • Republikeinen vragen voor afbraak Witte Huis handige tips bij Stevy Stevaert. • Stevaert inc. laat weten dat ze hun bulldozers alleen in het Vlaamse Land laten rollen. • Eigen Volk eerst. • Madoutoren dreigt ook gesloopt te worden. • Zo hadden we het ook niet bedoeld, zegen ze bij het Vlaams Blok. • Jan en Martine Declercq lenen 65 miljoen frankes bij de Deutsche Bank en kunnen hun huisje behouden. • De directeur van Veeweyde laat weten dat zijn villa in Zuid-Frankrijk niet illegaal is en dus niet in aanmerking komt voor afbraak. • Veeweyde-peter Prins Laurent r ept zichzelf uit tot Sint-Rochus en laat zijn kop afrukken op pralinendozen. • Brugge wordt van het veld gespeeld door Lyon en vraagt direct sponsoring aan bij de Deutsche Bank. • Ook een nieuwe sponsor gevraagd voor vijftig jaar mensenrechten, de laatste voldeed duidelijk niet aan de eisen. • Ekonomika's Smartlappenfestival werpt zich op als kandidaat.

verwarring hebben gekreerd. Ik zie echt niet in waarom dit artikel niet later had kunnen afgedrukt worden.

Professor Swennen

kolofon

Veto
's Meiersstraat 5
3000 Leuven
Tel 016/22 44 38
Fax 016/22 01 03

Jaargang 25
Nummer 13
14 december 1998

Ver. uitg.: Benny Debruyne
Hoofredactie: Jeroen Lissens
Redaktiesekretaris: Benny "bakharig" Debruyne
Redactie: Aernout "pepersaus" Beke, Katrien "Bicky Burger" Darras, Bart "mosseles in 't zuur" De Schrijver, Joost "zigeunersaus" Helsen, Sofie "Quick" Overstijns

Doka: Dirk "stooftvleessaus" Bernard, Jimmy "saté" Debruyne, David "pickles" Maesen, Pieter "vleeskroket" Van der Aa
Medewerkers: Bert "boulet" Balcaen, Deborah "sito stick" Bick , Katrien Darras, Ellen "taco" Gysels, Gert "loempia" Meesters

Layout en vormgeving: Aernout Bek , Bert "berenpoot" Cornillie, Katrien Darras, Yves "veggieburger" Dejaeghere, Filip "zonder saus" De Keukeleere, Bart "mayonnaise met weinig friet" De Schrijver, Jan "pickles" Lensen, Jeroen "kaaskroket" Lissens, Sofie "samoeraai" Overstijns, Ann Van De "mexicano" Moortel, Eva "andalouse" Wittoox
Cartoons: Seb
DTP: Filip De Keukeleere, Eva Wittoox
Layoutsoftware: De Keukeleere Systeem
Spelling: Filip De Keukeleere, Sofie Overstijns

Eindredactie: Sofie "super" Overstijns
Assistentie-eindredactie: Hans Declercq, Benny Debruyne

Internet-Veto:
<http://www.veto.student.kuleuven.ac.be>
e-mail: veto@veto.student.kuleuven.ac.be

Zetwerk en publiciteit
Allasset Leuven (016/22.04.66)
Drukkerij: Artoos (Kampenhout)
Oplage: 9000 exemplaren
ISSN-nummer: 0773-5162

Abonnementen
Studenten: 250fr; niet-studenten: 350fr;
buitenland: 700fr; steun vanaf 1000fr;
over te schrijven op rek. nr. 001-0959719-77

Redactievergadering
iedere vrijdagmiddag om 16.00 u

vrije tribune

De vrije tribune kan bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven en moet vóór vrijdagmiddag 16.00 u binnen zijn, liefst op diskette of e-mail veto@veto.student.kuleuven.ac.be.

De vrije tribune staat open voor iedere persoon of organisatie die met redelijke argumenten een standpunt verdedigt of een gefundeerde mening formuleert. Het standpunt kan vrij aangebracht worden. De Persoon of organisatie is volledig verantwoordelijk en aansprakelijk voor de inhoud en kan slechts  n maal per jaar een vrije tribune krijgen. De vrije tribune wordt steeds ondertekend met naam, studiejaar en volledig adres, en is onder geen beding anoniem.

Eventuele reacties op een vrije tribune worden uitsluitend gegeven via lezersbrieven.

De vrije tribune wordt ofwel integraal ofwel niet gepubliceerd en is niet langer dan 7.000 tekens (spaties inbegrepen, wat overeenkomt met ± vier getikte bladzijden met dubbele interlinie). De redactie behoudt zich het recht voor de vrije tribune niet te plaatsen als aan de criteria van redelijke argumentatie, een standpunt en gefundeerd zijn niet strikt voldaan wordt.

Vrij verkeer van kennis

Europe of knowledge, dat is wat de Sorbonne-verklaring beoogt. Met deze verklaring engageren de onderwijsministers van een aantal Europese landen, waaronder België, zich om hun universitair onderwijs over de nationale grenzen heen te organiseren. Studenten zouden tijdens hun curriculum minimum twee maal de kans moeten krijgen om een semester aan een buitenlandse universiteit te studeren, en ook hun professoren zouden vaker in andere Europese landen moeten lesgeven en onderzoek verrichten. Daartoe dienen de ondertekenaars van de verklaring evenwel hun onderwijssysteem beter op elkaar af te stemmen. De concrete invulling hiervan gaat de verklaring vooralsnog uit de weg.

Het sjarter kwam tot stand naar aanleiding van de achthonderdste verjaardag van de Parijse universiteit en werd opgesteld door de onderwijsministers van Frankrijk, Italië, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk. Later plaatste voor België ook de toenmalige Minister van Onderwijs Luc Van den Bossche (SP) zijn handtekening onder de verklaring. Deze week ligt ze ter tafel op de vergadering van de Vlaamse Interuniversitaire Raad (V.I.R.).

Inhoud

Om tot een veel grotere mobiliteit te komen, wil de verklaring de nationale onderwijssystemen harmoniseren aan de hand van drie maatregelen. Allereerst pleit ze een systeem met twee hoofdcycli: een un-

dergraduate- en een graduate-cyclus. Wie de eerste cyclus heeft afgewerkt, zou vervolgens kunnen kiezen tussen een kortere en een langere tweede cyclus, respectievelijk een master's degree en een doctor's degree. Beide cycli moeten een grote diversiteit aan programma's bieden. Zo moet de student zich kunnen bekwalen in talen en informatietechnologieën en moet hij verschillende vakgebieden kunnen combineren. Bovendien gaat veel aandacht naar onderzoek en zelfstandig werken. Eigenaardig is wel dat de student zou moeten kunnen overstappen van de langere naar de kortere cyclus en omgekeerd.

Nadere omschrijving van dit systeem ontbreekt in het sjarter, zodat er nog heel wat ruimte wordt gelaten voor de concrete invulling ervan. Dat de nationale systemen op elkaar afgestemd geraken, is immers niet zo evident. Zo stelde ere-rector Dillemans in zijn voortgangsrapporten over de optimalisatie van het universitair onderwijs voor om alle curricula over vijf jaar te spreiden: twee kandidaturen, twee licenties en één specialisatiejaar. Waarschijnlijker is echter dat het Angelsaksische model als voorbeeld zou dienen, waarbij je na drie jaar studie een basisdiploma en nog eens twee jaar later, eventueel na een eerste beroepservaring, een graduate kan behalen. Het Departement Onderwijs van de Vlaamse regering lijkt veeleer geneigd deze laatste regeling te volgen, maar ziet geen problemen tegenover het plan-Dillemans. "Het is niet de bedoeling nog tijdens deze legislatuur de opbouw van de curricula in de toekomst te bepalen", zegt John De Plecker, verantwoordelijke voor het hoger onderwijs op het kabinet van onderwijsminister Eddy Baldewijns (SP). "Belangrijk is dat als een aantal grote landen een gezamenlijke

Vanaf 4 januari starten hier, op de Kampus Heverlee, de werken van de nieuwe Alma-kafetaria. In hetzelfde gebouw worden een Acco-filiaal, een bankatoomat en een 24-uursopvang opgebracht. Dit alles om het sociale leven op de kampus op te krikken.

verklaring ondertekenen die een debat zal op gang brengen over heel het bestel van ons hoger onderwijs, dat wij dan niet aan de kant blijven staan. We moeten dat debat mee voeren, zonder a priori's te stellen tegenover de inhoud van de verklaring. Het Angelsaksische model lijkt hier wel realiseerbaar, maar het zal natuurlijk nog veel werk vragen."

Studiedruk

Naast een herschikking van de curricula wil de Sorbonne-verklaring ook een semester-eksamenstelsysteem invoeren. Dat moet de evaluatie vergemakkelijken als de studenten een semester per cyclus in het buitenland studeren en daar dus ook examens afleggen. Kringraad, de onderwijsgeleding van de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (LOKO), heeft hier evenwel bedenkingen bij. De raad heeft zich steeds verzet tegen de introductie van een semestersysteem, omdat hij vreest dat dat

tot een verhoging van de studiedruk zal leiden en hij er niet van overtuigd is dat de slaagkansen van de studenten erdoor zullen stijgen. "Als we afwijken van het jaarsysteem, dan is de voorwaarde een grondige innovatie van de onderwijsorganisatie", aldus Stephan Neetens, woordvoerder van Kringraad. "Mobiliteit alleen weegt niet zwaar genoeg als argument om het semestersysteem in te voeren."

De verklaring stelt verder als derde maatregel de invoering van een creditsysteem voor. Dat is een onderwijssysteem waarbij de student vrij zelfstandig een jaarprogramma kan samenstellen op basis van de studiepunten of credits die aan elk vak worden toegekend. Deze maatregel zou de organisatie van het universitair onderwijs flexibeler maken en de inpassing ervan in een Europees kader versoepelen. Volgens John De Plecker zou een creditsysteem enige bestaande problemen uit de wereld kunnen helpen: "Ons huidige jaarsysteem kent gebreken, omdat studenten erin vast zitten en zo snel een jaar verliezen. Een creditsysteem met verloning kan dat vermijden." Ook Kringraad twijfelt niet aan de voordelen van zo'n systeem, maar waarschuwt: "Het mag geen lege doos zijn. Het systeem moet rekening houden met de studielast, studeerbaarheid en curriculumopbouw. Bovendien moet er toezicht gehouden worden op het studieverloop."

Dat de ideeën uit het sjarter waardevol zijn, betwijfelt niemand. "Maar," zegt De Plecker, "de vraag is of we er op dit moment al klaar voor zijn om onze studenten tweemaal een semester in het buitenland te laten studeren. Hebben we daarvoor bijvoorbeeld de nodige talenkennis? Zoals zal al in het sekundair onderwijs moeten opgevangen worden."

Ook Kringraad heeft vragen bij een uitwisseling op *undergraduate*-niveau. "De eerste jaren van een opleiding dienen voor een integratie in de universitaire maatschappij. Pas daarna heeft een student geleerd zelfstandig te werken en is hij klaar voor een confrontatie met de manier van werken aan een andere universiteit. Het zou beter zijn als eerst de uitwisseling op dat niveau geoptimaliseerd zou worden. Ter vergelijking: het doel van het Erasmus- en Socrates-project was tien procent van de studenten in het buitenland te laten studeren, maar we halen nu nauwelijks de vijf procent", aldus Stephan Neetens.

Zeker is alvast dat de harmonisatie niet meteen vereist dat het Vlaamse onderwijs zomaar zijn eigenheden opgeeft. Zo hoeft niet noodzakelijk de vrije toegang te worden afgeschaft, hoewel ons land zowat het enige is dat nog geen toegangsbeperking kent. "Minister Baldewijns is een bepleiter van de vrije toegang tot het hoger onderwijs en zal niet zo snel afstappen van dat idee", verzekert De Plecker. "Het is niet omdat je je systeem aanpast om beter aan te sluiten bij andere Europese systemen, dat je je visie in verband met toegang moet wijzigen."

Desinteresse voor ver-van-mijn-bed-problemen pijnlijk aangetoond

VVS-studiedag over buitenlandse studenten lokt weinig volk

eel wat buitenlandse studenten die naar België willen komen studeren, komen in grote moeilijkheden. Vaak worden ze immers aanzien als profiteurs die zich — met hun studies als voorwendsel — blijvend in België willen komen vestigen. De Vereniging van Vlaamse Studenten (VVS) organiseerde afgelopen donderdag de studiedag 'Student of Vluchteling' waar dat probleem en het gebrek aan aandacht ervoor pijnlijk duidelijk werden.

In België komen studeren is niet zo makkelijk als het lijkt, zo bleek. Studenten uit de Tweede en Derde Wereld moesten zo bijvoorbeeld eerst een visum aanvragen bij de Belgische ambassade in hun thuisland. Gilbert Nyatanyi, jurist van 'De Foyer' die de zaken opvolgt, wist heel wat gevallen te vermelden waarin enkel de studenten die genoeg geld hadden om de ambtenaren om te kopen, tijdig hun visum kregen. Studenten die dat niet kunnen, komen dan vaak helemaal niet naar België, of komen veel te laat aan. Dat de gevolgen van die mistoestanden voor hun slaagkansen nefast zijn, is duidelijk.

Voor buitenlandse studenten die willen deelnemen aan de toelatingsproef die in sommige studierichtingen vereist wordt, wordt het helemaal moeilijk: een ernstig kandidaat moet er pakweg een retroetier Nigeria-Leuven — mét speciaal aangevraagd toeristenvisum en bijhorende kosten — voor over hebben om ter plaatse zijn kwa-

liteiten te komen bewijzen. Wie niet slaagt, kan in België nergens terecht, en heeft als enige mogelijkheid de terugkeer naar huis voor de geldigheidsdatum van zijn visum overschreden is en hij in de illegaliteit belandt.

Maar ook voor de gelukkigen die hier hun studies mogen aanvatten, loopt niet alles van een leien dakje, wist Nyatanyi. Door de universiteit worden de buitenlanders wel beschouwd als studenten, het OCMW blijft hen evenwel als vluchtelingen zien, een gegeven dat werd bevestigd in de getuigenis van een buitenlands student. Daarmee is de kous evenwel niet af: zelfs het statuut van student moet speciaal aangevraagd worden, en wie wil werken moet een arbeidskaart aanvragen waarbij erover gewaakt wordt dat hij niet teveel werkt en nog genoeg kan studeren. Bovendien moeten studenten kunnen aantonen dat ze genoeg geld hebben om hun studies te financieren. Studenten die hun partner en kinderen willen laten overkomen moeten zo ook kunnen tonen dat ze over genoeg plaats en geld beschikken om die familie te onderhouden: de wijkagent komt daarvoor een kijkje nemen in hun woning, en beslist dan of de familieleden mogen komen of niet.

Studenten en onderzoekers die hier hun studies beëindigen en dus na een paar jaar in België willen blijven wonen, worden in bijna achtennegentig procent van de gevallen een verblijfsvergunning geweigerd, vertelde Nyatanyi verder. De verhalen van buitenlandse onderzoekers aan de KU Leuven die met uitwijzing be-

dreigd worden zijn trouwens ook in die context te situëren. Verrassend is ook dat studenten die hier een diploma halen in hun thuislanden nauwelijks aan de bak komen. In heel wat Afrikaanse landen kwamen ze vroeger traditioneel op ambtenaarsfuncties terecht, maar ook dat lukt niet meer omdat op dergelijke posten momenteel veelal bezuinigd wordt. Ook in het bedrijfsleven blijkt de kans op tewerkstelling erg klein. Merkwaardig is bovendien dat zelfs transnationale bedrijven met vestigingsplaats in West-Europa meestal liever mensen uit het eigen land naar de vestiging sturen dan daar personeel te rekruteren.

Zelfs al halen veel buitenlandse studenten hier dus hun diploma, toch komen ze er later meestal bekaaid vanaf. Dat was in het kort de teneur van de studiedag: een probleem — hoe dringend ook — waar niet iedereen direct mee te maken heeft, moet zichtbaar ook lang wachten om onder de aandacht te komen. Dat werd nog eens pijnlijk bevestigd door de beschamend lage opkomst op de VVS-studiedag. De afwezige delegaties van de Vlaamse universiteiten waren niet eens verontschuldigd, en naast de sprekers zelf waren enkele vertegenwoordigers van de Leuvense Sociale Raad en Portulaca aanwezig. Het feit dat de Vlaamse studenten weigeren om over een dergelijk probleem de koppen bij elkaar te steken in een vereniging die daar tenslotte mee voor werd opgericht, trekt het nut van dat orgaan grondig in twiifel.

Jeroen Lissens

Aernout Beke
Ellen Gysels

Mijn film of mijn privacy

De invoering van de Vedior Student Film Card door Kinopolis is een schending van de privacy, aldus de Sociale Raad van de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie. Met hun ludieke actie afgelopen donderdag wilde Sociale Raad (Sora) de studenten gevoelig maken voor dit probleem, en tegelijk de praktijken van de Kinopolis-groep laken. De "Robinsonlijst" zou de oplossing kunnen zijn om van ongewenste reclame verlost te raken.

Sinds kort volstaat een ordinaire studentenkaart van de KU Leuven niet meer om als student aanspraak te maken op verminderde filmprijzen in de Supercity. Je hoort eerst een drie pagina's lange questionnaire — honderddrieëntwintig vragen in totaal — in te vullen die vraagt naar je persoonlijke gegevens en verder ook peilt naar je voorkeuren op het vlak van film, muziek, televisie, media, internet, uitgaansleven enzovoort. De kleine lettertjes op het aanvraagformulier vermelden dat deze bestanden "ten alle tijde voor commerciële doeleinden kunnen worden megedeeld aan derden" maar dat iemand zijn "persoonlijke gegevens op elk ogenblik kan nakijken, wijzigen of zelfs laten verwijderen."

Spel

Een twintigtal studenten trok afgelopen donderdag zowat tegen de klok van tien richting Supercity. Na het ontvullen van een spandoek, voerde een aantal onder hen een bondig toneelstukje op om exemplarisch te kennen te geven waar het hen om ging. Na het spel — dat luttele minuten duurde — werden flyers uitgedeeld aan de filmgangers en uitleg verschaft waar nodig. De hele procedure was pas voor de tweede keer helemaal uitgevoerd toen de door de Kinopolis opgetrommelde politie arriveerden. Meer dan vragen wat er gebeurd was, konden ze evenwel niet doen.

De Sociale Raad protesteert met hun actie tegen deze handelswijze om twee redenen. Ten eerste getuigt Kinopolis "van een absoluut disrespekt voor haar studentenklieëntel", luidens de uitgedeelde flyer. Ten tweede richt de actie zich tegen de

Saving private Sora

(foto Jimmy Debruyne)

groeiende greep van de Kinopolis-groep op het filmaanbod in België. Dat daar iets van aan is, bewijst een beslissing van De Raad voor de Mededinging. Die raad stelde immers dat de Kinopolis-groep geen nieuw bioskoopcomplex mag bouwen, noch de bestaande gebouwen uitbreiden of renoveren. Door de fusie tussen de groepen Bert en Claeys — waaruit de Kinopolis Groep ontstond — verwierven de filmbonzen zo'n machtspositie dat "de daadwerkelijke mededinging op de Belgische bioskoopmarkt belemmerd wordt," alsnog de Raad.

Eiland

Hoe komt het dat iemand zomaar op naam reclame krijgt toegestuurd van een onbekend bedrijf? Een bedrijf dat reclame wil maken richt zich tot een ander bedrijf dat gespecialiseerd is in het verzamelen van

gegevensbestanden. Die bestanden verkopen de zogenaamde *adresmakelaars* vervolgens aan de vragende bedrijven. Iemand's naam komt vaak in zo'n gegevensbestand te staan zonder dat de persoon in kwestie er weet van heeft. Vaak staat namelijk op één of ander formulier dat voor iets totaal anders dient, in kleine lettertjes vermeld dat de verstrekte gegevens voor commerciële doeleinden gebruikt worden. Naar de letter van de wet kan die bedrijven niets verweten worden, alleen spekuleren ze op de onoplettendheid van de achteuloze klant. Daarom ook wilde Sociale Raad voor alles aan bewustmaking doen.

Delhaize

Dat enige sensibilisering geen luxe was bleek uit de reacties van de rijen wachtenden. Veel van hen waren in het geheel niet op de hoogte van dit probleem. Toen hen evenwel diets gemaakt werd waar het om draaide, varieerden de reacties van onverschillig — "Delhaize doet dat toch ook" en "ik heb er nog geen last van gehad" — tot voorzichtig instemmende commentaren als "ik had er ook al bedenkings bij."

Mensen die zich storen aan de hand over hand toenemende *brievensbusvervulling* kunnen zich inschrijven op de "Robinsonlijst". Die lijst is opgesteld door het Belgisch Direct Marketing Verbond. Wie die lijst ondertekent, ontvangt geen direct mail meer van de zowat vierhonderd bedrijven

die bij dat verbond zijn aangesloten. Voor wie de wenkbrouwen frons bij de gedachte dat dit initiatief uitgaat van de bedrijven zelf, is het goed om weten dat de redenering achter dit initiatief wel degelijk opportunistisch is. Direct mailing kost handen vol geld, dus kun je ze maar beter richten aan mensen die ervoor open staan. De naam *Robinsonlijst* zegt al genoeg. Als je van geen van die vierhonderd bedrijven nog mail ontvangt kom je 'als een Robinson Crusoe op een onbewoond eiland terecht', is de achterliggende gedachte van het marketing verbond. Misschien stelde hij wel prijs op zijn privacy, Robinson.

Benny Debruyne

Internationale Talenscholen

Stassartstraat 117
1050 Brussel
Tel 02/513 95 99
Fax 02/513 66 99

Volg een EF talencursus in het buitenland en verruim je talenkennis! Een korte periode? Een lange periode? EF biedt beide formules, voor jongeren en volwassenen.

Ja, stuur mij gratis volgende brochures:

- EF Internationale Talenscholen (vanaf 16j)
- EF Studiejaar in het Buitenland (vanaf 17j)
- EF Multi-Talenjaar (vanaf 17j)

Naam + voornaam: _____

Adres: _____

Woonplaats: _____

Lic A 1987

iMac

iMac 32/4GB/CD/Modem met de 11 standaard softwares waaronder ClarisWorks.

IN VOORRAAD

iMac revisie B
mét MacOS 8.5
mét 6 MB VRAM
mét een ATI Rage
PRO 3D videokaart

alléén bij EASYWARE • Speciale Kerstactie

+ GRATIS! 7 SCHITTERENDE GAMES

Gratis 7 schitterende GAMES bij aankoop van een iMac:
Nascar Racing, Lords of the Realm, Pinball 3D, Holy Jack, Trophy Bass en Caesar II.

+ CADEAU! CADEAUCHEQUE VAN 5000,-

en daar bovenop krijgt iedereen die in december '98 of januari '99 een iMac koopt een cadeaucheque voor producten ter waarde van 5.000 bef (incl. BTW). Actie tot 31/1/99.

Deze cadeaucheque kan niet worden gecombineerd met eventuele andere promoties van Apple Computer.

AppleCentre EasyWare • Vaartkom 47, 3000 Leuven
Tel 016/23 10 20 • Fax 016/29 41 24 • E-mail info@easyware.be

61.990

51.231 BEF zonder BTW

cadeaucheque 5.000 fr

"Een milieuzorgsysteem is in feite niet meer dan een intern communicatieplan"

■nkele weken geleden (Veto, drie november) bleek dat de KU Leuven het Copernicus-sjarter voor duurzame ontwikkeling ondertekend had, maar daarvan niet meer op de hoogte was. Op vraag van de rektor zocht milieucoördinator Lieven Put — hoofd van de Preventiedienst — uit welke milieu-initiatieven van de KU Leuven binnen dat sjarter passen (zie kader). Van de ontdekking van het sjarter ligt Put alvast niet echt wakker: des te beter als het te pas komt, maar het hoeft niet zonnig. Kan het sjarter dan niet het ideale bindmiddel zijn voor een duurzaam ontwikkelings- en milieubeleid?

Lieven Put: «Noch ikzelf, noch de top van de universiteit wisten dat rektor Dillemans dat sjarter ondertekend had. Aan de ene kant ben ik helemaal akkoord met die tien principes die erin staan. Het sjarter zou inderdaad de functie van bindmiddel kunnen vervullen, namelijk als slogan of uithangbord. Aan de andere kant is het sjarter geen doel op zich. Het is niet omdat er niet rond Copernicus gewerkt is, dat er geen visie achter zit.»

«Ik heb altijd vier aspecten gezien in milieuzorg. Uiteraard is er het ecologische aspect. Daarnaast heb je natuurlijk ook de wetgeving en ten derde het economische aspect. Het grondstoffenverbruik bijvoorbeeld behoort hiertoe: wat je niet verbruikt, moet je niet betalen. Als laatste heb je het aspect imago: milieu is populair, er is veel aandacht voor. Die vier aspecten probeer ik te verzoenen in een milieubeleid. Ik ga dus niet blindelings naar één van die elementen kijken. Copernicus is geen doel op zich, net zoals milieuzorg aan de universiteit ook geen doel op zich is. Milieuzorg is een randvoorwaarde — een belangrijke weliswaar — voor de hoofdpoddracht van de universiteit, namelijk onderwijs en onderzoek.»

Veto: Hoe verloopt het overleg tussen uw dienst het academisch beleid?

Put: «Het beleidsvoorbereidende werk — het formuleren van voorstellen — gebeurt door onze dienst, maar wij hebben uiteraard geen beslissingsbevoegdheid. Van die tien punten in het Copernicus-sjarter, zijn er maar een stuk of twee die direct met milieuzorg te maken hebben. De andere gaan meer over de rol die de universiteit op milieuvlak moet vervullen in de maatschappij, namelijk door er aandacht aan te besteden in de opleiding. Ik ben daar niet voor bevoegd, maar kan wel mijn persoonlijke mening geven. Ik vind om twee redenen dat er in de opleiding aandacht moet zijn voor milieuzorg. Ten eerste studeer je vier of vijf jaar aan de universiteit en zou je met milieuzorg moeten omgaan zoals het aan deze universiteit de regel is. Ten tweede wordt verwacht dat als je hier afstudeert, je iets afweet van milieuzorg. Ik kan mij bijvoorbeeld niet voorstellen dat je als scheikundige niets afweet van veiligheid en milieu. Dan ben je hier vier jaar een risico geweest als student, en het bedrijfsleven zal ook niet tevreden zijn.»

Anemoon

«Er wordt dus wel degelijk aandacht aan besteed in de opleiding, maar het gaat altijd om gespecialiseerde vakken zoals milieurecht of milieueconomie. Niemand studeert hier af met een multi-disciplinair zicht op milieu. Voor het onderzoek geldt dat trouwens ook. Als het Copernicus-sjarter dan zegt dat de universiteit hierin, een rol moet spelen in de maatschappij, dan denk ik inderdaad dat ze dat onvol-

doende doet.»

Veto: Zijn jullie nu nog van plan iets te doen met dat Copernicus-sjarter? Of is dat niet meer zo nodig omdat er al een beleid is?

Put: «Een milieuzorgsysteem is in feite niet meer dan een intern communicatieplan: het komt erop aan afspraken te maken met andere diensten om tot een goede communicatie te komen. Zonder problemen erken ik dat de externe en ook de interne communicatie rond milieu beter kan binnen de universiteit. Mijn doelstelling is daarom om tot een beter milieuzorgsysteem te komen door er meer structuur in te brengen en de interne communicatie te verbeteren. Als Copernicus daarbij kan helpen, heb ik daar niets op tegen, maar als het zonder Copernicus kan, is dat ook goed. Eén van de initiatieven op het vlak van milieuzorg is bijvoorbeeld het Anemoonproject. Dat is een project dat aan de universiteit opgestart is en waarin heel de interne communicatie gestructureerd wordt. In die zin zou Copernicus ook wel een beetje een uithangbord kunnen zijn om die communicatie te vergemakkelijken.»

«Dat de communicatie beter kan, wil niet zeggen dat ze slecht is. Intern kan een betere communicatie het naleven van de verschillende initiatieven verhogen. Een betere externe communicatie zou wat we goed doen, bekend kunnen maken aan mensen die erin geïnteresseerd zijn — bijvoorbeeld studenten. Soms hebben die een negatieve indruk van iets omdat ze niet weten wat er gebeurt.»

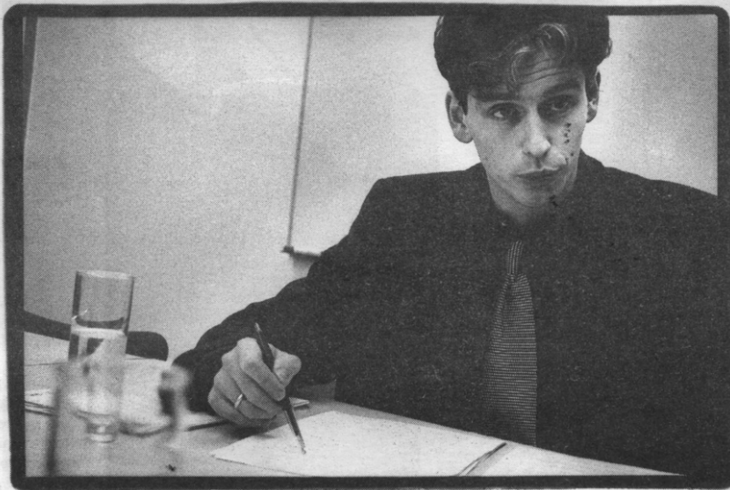
Pion

Veto: Hoe gebeurt de sensibilisering van het personeel precies?

Put: «Het is onmogelijk om aan ieder personeelslid individueel een opleiding te geven. Soms informeren we een halve dag over veiligheid en milieu. De doelgroepen zijn bijvoorbeeld de nieuwe assistenten elk jaar die de labogroepen practica gaan begeleiden. Daarnaast heb je de labovoorzitters, de labo assistenten, de labo medewerkers, en de gebouwcoördinatoren. Op die manier proberen we overal een pion te hebben. We vragen wel aan hen dat ze intern informatie doorgeven, maar het resultaat daarvan hebben we niet langer in de hand.»

Veto: Staan het personeel en de studenten eigenlijk wel open voor milieuzorg?

Put: «Het probleem is een beetje dat de universiteit een heel complexe organisatie is. Een bedrijf daarentegen heeft een hiërarchische structuur: een genomen beslissing gaat van boven naar onder, en wordt uitgevoerd. Zo werkt een universiteit niet. Wij proberen dan ook om — naast informeren en sensibiliseren — ook te sensibiliseren, net zoals de overheid dat doet met de burgers. De overheid sensibiliseert door de burgers financieel te sturen naar goed gedrag. De gemengde huisvuilzak is de duurste bijvoorbeeld, zodat je aangezet wordt om de selecteren. Wij weten bijvoorbeeld van iedere dienst afzonderlijk perfect hoeveel zij produceren, en hoeveel afval er is. Vanaf dit jaar gaan wij het risico-afval gedeeltelijk doorrekenen waardoor men gaat nadenken over wat en hoeveel men verbruikt. Neem het waterverbruik als voorbeeld. In laboratoria zijn er mogelijkheden dat om met andere apparatuur veel water te besparen. Het verbruik van water evenwel wordt centraal betaald, terwijl de apparatuur door de verschillende diensten

(foto David Maesen)

wordt aangekocht. De dienst zal niet gemotiveerd zijn om daar veel aan te doen.»

Veto: Op dit moment zijn er twee papiersoorten in gebruik. Wit papier en grijs recyclagepapier. Veel mensen willen dat recyclagepapier niet gebruiken omdat het minder mooi of slijk is. De Sociale Raad van de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie ijvert ervoor om maar met één papiersoort meer te werken. Een soort die én wit is én milieuvriendelijk is. Waarom maakt de universiteit die keuze niet?

Put: «Ik kan die vraag ook zelf alleen maar stellen. Jij als konsument hebt ook de vrije keuze, voor de universiteit geldt hetzelfde. Verplichten of verbieden aan de universiteit bestaat niet, je moet alles doen met voor-

stellen en suggesties en sensibilisering. Er zijn bijvoorbeeld veel mensen die nog denken dat recyclagepapier slecht is voor kopieermachines hoewel dat achterhaald is. Bovendien is ook de prijs een frakatie voordeliger. Ik ondersteun helemaal dat er volledig zou worden overgeschakeld, maar ik begrijp wel de weerstand van anderen. Die ene papiersoort opleggen aan het personeel gaat dus niet. Als je een logische milieuwetgeving hebt, is dan niet zo nodig. Het is logisch dat als je aan de outputkant beslist om papier te recyclen, je aan de inputkant gerecycleerd papier koopt.

Benny Debruyne

Copernicus en de KU Leuven

Het Copernicus-handvest — voluit Cooperation Programme in Europe for Research on Nature and Industry through Coordinated University Studies — gaat ervan uit dat de universiteiten bij uitstek de verspreiders van kennis zijn. Daarom is het hun taak om via onderwijs en onderzoek het "milieu-alfabetisme te propageren", zoals het in het sjarter staat.

Het in 1993 ondertekende sjarter raakte evenwel in de vergeethoek en werd pas enkele maanden geleden herontdekt. Op de vraag hoe het kan dat de KU Leuven met veel goeie wil sjarter ondertekent maar die dan gewoon vergeet, antwoordde het rektorat nog niet, evenmin als op de vraag in welke mate dit thema aan bod komt in de curricula. Wel gaf rektor Oosterlinck de milieucoördinator van de KU Leuven, Lieven Put, de opdracht uit te vinden in welke initiatieven de geest van dit sjarter terug te vinden is.

1. Afvalbeheer

Wat betreft het risico-afval, ten eerste, optimaliseert de KU Leuven de selectieve inzameling van chemisch en biologisch afval. Daarnaast voert de unief een systeem van vervaltokage voor kortlevend radio-actief afval in zodat dit afval niet langs het normale sirkwiel hoeft verwerkt te worden. Vanaf dit academiejaar wordt risico-afval gedeeltelijk doorgerekend waardoor de mensen die met gevaarlijke stoffen werken, bewust gemaakt worden van het afvalprobleem. Kantoorafval, ten tweede, wordt sinds kort selectief ingezameld of — in het geval van batterijen of toners — aan de leverancier teruggegeven. Voor wie meer wil weten over wat studenten met hun afval kunnen doen, kun je terecht bij het Sensibiliserings- en informatiecentrum (Sic) aan Alma twee.

2. Reduceren grondstoffenverbruik

De KU Leuven neemt maatregelen om het watergebruik te verminderen. Ook het papierverbruik wordt ingeperkt door een gerichte verspreiding van verslagen en periodieken, en het gebruik van CWIS. Een aantal technische maatregelen — zoals een automatische regeling van de verwarming of ventilatie — moet ervoor zorgen dat er minder energie verkwist wordt.

Reduceren waterverontreiniging

De overheid legt op dit moment een afvalwaterkollektor aan, die ook door de campus in Heverlee loopt. De universiteit heeft verkregen dat zij haar eigen riolering op die kollektor mag aansluiten als zij dat zelf betaalt. Op die manier hoeft de KU Leuven haar water niet meer in de Dijle te lozen en verkrijgt ze een gemengd afvoersysteem voor afval- en regenwater.

Massabalans chemische producten

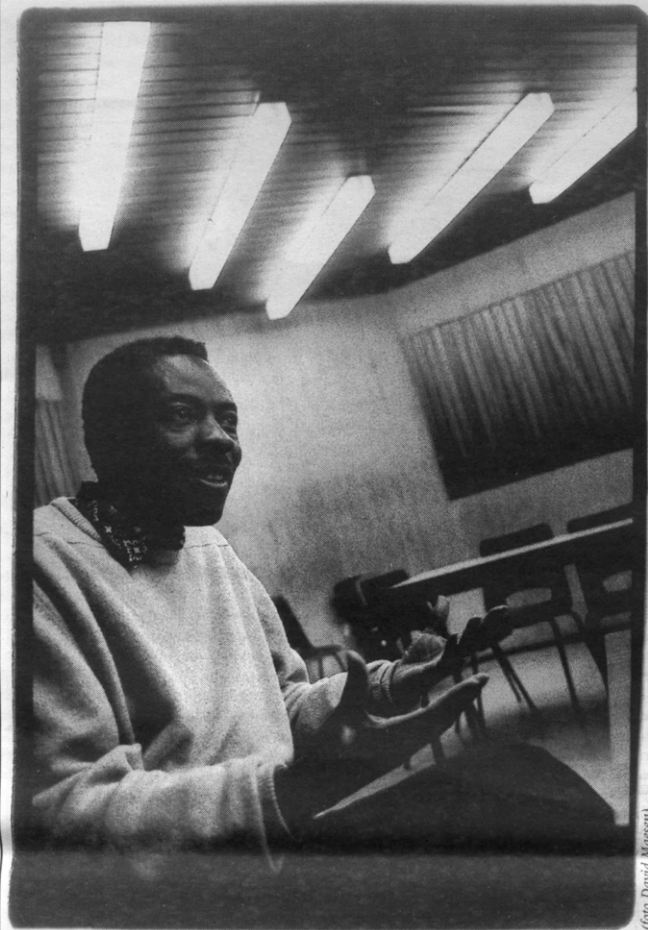
Omdat de lozingsnormen voor chemische producten moeilijk gehaald worden, moeten de laboratoria nu een massabalans opstellen om hun inspanning voor het milieu te beoordelen. Bij een massabalans wordt gekeken hoeveel een stof verbruikt, zodat bij het aankopen van chemische producten al te weten is hoeveel afval eruit resulteert.

5. Opleiding personeel

Zie artikel op deze pagina.

(bd)

Een kwestie van heropvoeding

(foto David Maresny)

Wet is zinloos de mensenrechten op te leggen aan andere landen, veranderingen moeten van binnenuit komen. En veranderingen zijn er wel degelijk volgens de Ghanee Alexis Tenga. De assistent op het Leuvense Centrum voor Afrika-Onderzoek van het departement Sociale en Culturele Antropologie ziet een evolutie in positieve zin. Met de mening van kultuurrelativisten loopt hij niet zo hoog op, want ze is wel degelijk universeel, de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens.

Alexis Tenga: «Ze is universeel in die zin dat de historische voorwaarden waaronder de verklaring tot stand kwam zo waren dat alle landen erbij betrokken werden. De onderwerpen van de mensenrechten zijn ook universeel. Elke samenleving moet omgaan met oorlog, vluchtelingen, met de verhouding tussen individu en staat. Er zijn evenwel zoveel politieke tradities, zoveel manieren om aan politiek te doen en om de verhouding tussen een individu en de staat te bepalen, dat er plaats is voor interpretatie. Hoe specifieker een probleem is, des te meer moet je de algemene teneur van de mensenrechten vertalen. De Verklaring van de Rechten van de Mens is geen specifieke, wettelijke handleiding van hoe alles moet het gedaan worden, maar moet vanuit een breder perspectief bekeken worden.»

«In alle samenlevingen of groepen is er wel een dominante sociale groep. Die groep kan evenwel dominant zijn op politiek, cultureel of economisch vlak, maar er zijn zoveel diverse aspecten aan mensenrechten dat het voor één ideologie heel moeilijk is om alle andere te verdrukken.»

Veto: U gelooft dus niet in kultuurrelativisten die zeggen dat er naast Westerse ook Chinese of Afrikaanse mensenrechten zijn?

Tenga: «Het hangt allemaal af van de definitie van 'mensenrechten' die je hanteert. De Verklaring van de Rechten van de Mens beperkt niemand — of hij nu Chinese, Afrikaan of Amerikaan is — om op zijn eigen manier te leven. Netzomin als ze mensen verplicht om zus of zo te leven. Je

kunt het vergelijken met de vrijheid van religie. Niemand kan gedwongen worden om boeddhist te worden. Je kunt je bekeken, maar dat berust dan op een vrije keuze. Er kunnen natuurlijk misbruiken zijn waarbij men bepaalde dingen wil opleggen. In specifieke gevallen moet je je dan als individu of als groep verzetten tegen de meerderheid.»

Veto: De 'uitvoering' van de mensenrechten is altijd een moeilijke zaak geweest. Op dit moment beweegt er nogal wat: de internationale tribunalen nemen hand over hand toe, er is de zaak Pinochet. Is dit een tijdelijke of permanente beweging?

Tenga: «Ik zie het als een proces dat zich aan het ontwikkelen is. Een aantal jaar geleden — in de jaren zeventig — was er niemand die eraan dacht dat een leider kon gearresteerd worden in het buitenland en dan uitgeleverd worden aan een derde land. Nu is dit een concreet geval geworden, en ik voorzie nog meer dergelijke zaken. We moeten nu kijken wat uit die concrete gevallen zal voortkomen. Op een dag zal de mogelijkheid bestaan dat een individu of groep mensen iemand van oorlogsmisdaden kan beschuldigen.»

«Politiek gezien is op een bepaald moment uit de mensenrechten de eis om burgerrechten te verkrijgen, gegroeid. Denk aan de strijd van de zwarten in de VS. Hun strijd om burgerrechten ging niet zomaar om stemrecht maar om het recht op 'gelijke kansen', het recht om ook op economisch vlak ieders gelijke te zijn. Het is niet omdat de burgerrechten tot een aantal economi-

sche en andere verworvenheden voor zwarte Amerikanen geleid hebben, dat het proces hier moet stoppen. Over mensenrechten spreken is niet hetzelfde als spreken over vluchtelingen en oorlogsmisdadigers. Als de samenleving zich ontwikkelt en verandert, kan de nadruk verschuiven van oorlog en vluchtelingen naar de economische emancipatie van iedereen. Die verschuiving is zelfs heel waarschijnlijk, volgens mij.»

Leider

Veto: In de relatie tussen China en de VS kun je twee opinies zien. De eerste is dat de VS principieel moeten handelen en geen handel drijven zolang de mensenrechten geschonden worden. De pragmatische, tweede manier houdt in dat door de economische contacten de democratie vanzelf zal toenemen. Welke kiest u?

Tenga: «Ik zal gelukkig zijn als de Amerikanen de mensenrechten gebruiken omwille van de mensenrechten zelf, en niet als een politiek wapen. Ook de gewone mensen moeten erover waken dat de mensenrechten niet gebruikt worden in één of andere politieke strijd. Daarom is het beter om uit te gaan van het fenomeen 'interne dissidenten' om dit probleem te benaderen. Als je dat doet, bekijk je het probleem 'zoals het is' en niet als middel om iets te bereiken. Dan stelt zich de vraag welke gemeenschappelijke dingen we moeten vinden voor mensen die als dissident oppositie moeten voeren tegen de leiders van hun land. Het is een probleem waar niet over gediskussieerd wordt.»

Veto: De VN is ook een politieke organisatie. Met de Verklaring van de Rechten van de Mens als een soort grondwet treden zij als een rechter of politiemann op in de wereld. Worden ook hun acties niet te zeer politiek bepaald?

Tenga: «Het zou gevaarlijk zijn als we niet op onze hoede zijn. Maar ik ben niet zo pessimistisch over wat de VN doet op dit moment. Ik denk dat er oprechte en eerlijke mensen zitten die naar oplossingen zoeken op een diplomatieke en politieke manier. Ik denk dat ze meer oorlogen voorkomen hebben dan we ooit zullen kunnen vermoeden. De Verenigde Staten gedragen zich dikwijls wel als grote broer, maar zij mogen niet vergeten dat als de andere, kleine landen samenwerken, ze groter kunnen zijn dan hen.»

Veto: Hoe is de relatie tussen individu en staat? Een vluchteling bijvoorbeeld kan aanspraak maken op de mensenrechten, maar dat wil nog niet zeggen dat de staat die garandeert.

Tenga: «Je vraagt nu eigenlijk of een vluchteling in naam van de mensenrechten op alles recht heeft waar de staat in moet voorzien. Waar een staat voor moet zorgen, is heel relatief.»

Veto: De staat kan andere bekommernissen hebben dan de mensenrechten?

Tenga: «Nu raak je iets specifiek aan. De situatie in Afghanistan bijvoorbeeld waarbij sommige sociale categorieën gedwongen worden om bepaalde dingen te doen, maakt deel uit van de politieke traditie van dat land. Wat hier nodig is, is niet een verklaring die oplegt wat ze moeten doen. We kunnen geen politiek systeem opleggen aan hen. De politieke traditie zelf moet opnieuw georiënteerd worden door mensen andere vormen van politieke traditie te leren en door hen andere samenlevingsvormen te leren kennen. De mensenrechten kunnen het vertrekpunt van die heropvoeding zijn en uiteindelijk leiden tot geleidelijke veranderingen in de politieke traditie van een land.»

Veto: Het belang van de verhouding tussen politiek, staat en individu heeft aan belang ingeboet. Vaak is het nu de economie, bij monde van multinationals, die voor schendingen van de mensenrechten zorgt. Hoe kun je vanuit de mensenrechten invloed uitoefenen op die economische machten?

Tenga: «De enige taal die ze begrijpen is

winst maken. Dus moet je vandaar vertrekken. Voor monopolies is het van belang dat er vrede en zekerheid is. Dat is ook de reden waarom sommigen de mensenrechten promoten. Het punt is dan hoe je binnen dit kader de economische structuur van de wereld gaat herorganiseren. We moeten laten zien dat het in hun eigen belang is dat er een economische structuur is die toelaat dat er in elk deel van de wereld economische groei is. Het is moeilijk maar ik verkies dit soort van subtiele processen boven het van bovenhand opleggen van maatregelen.»

Veto: Eén theorie om de genocide in Rwanda te verklaren zegt dat die genocide maar mogelijk was door een mindere gevoeligheid voor de mensenrechten.

Tenga: «Dat getuigt van een slecht begrip van wat er gebeurd is, of misschien is het maar om zich van het probleem af te maken. Dat is evenwel onmogelijk. Ik kan discussiëren niet om het even wie, zelfs met een Vlaams Blok. Ik zeg altijd wat ik denk, en uiteindelijk kom je altijd tot een gemeenschappelijke grond. Er zijn zoveel motieven om iets te zeggen of te denken. Ik ga iemand niet beoordelen op grond van wat hij zegt, tot ik weet welke zijn motieven zijn om dat te zeggen. Als ze geen reden hebben om zo iets te zeggen, zullen ze dat niet doen.»

Veto: Het Vlaams Blok zegt dat islamieten weg moeten omdat de islam de mensenrechten niet zou respecteren.

Tenga: «Je moet je de vraag stellen wat ze willen zeggen? Willen ze een directe reden vinden waarom islamieten weg moeten, of willen ze mensen politiek overtuigen. Er is helemaal geen bewijs dat moslims die in

Middelpunt

Over de vijftigste verjaardag van de mensenrechten filmde. Wat een geluk toch dat er nog mensenrechten kon je echter droogweg lezen dat één van België's Frankrijk's grootste petroleummaatschappij Total. De gereputeerd in het schenden van de rechten van de aanleg van een Franse oliepijpleiding doorheen Bir terende praktijken.

Vandaag raakt ook de universitaire wereld betrokken van de Universiteit Catholique de Louvain (UCL) Fr beheer van Petrofina, mag zich nu vice-voorzitter voerden al actie om het terugredten van Cornelis t een vrije tribune, ondertekend door honderdvijftig waarin luide kritiek wordt gegeven op het feit dat aan een 'mensenrechtenverdediger', nu zelf 'verwa

Uit dergelijke concrete gevallen blijkt nogmaals en politieke poeha, in werkelijkheid soms niet veel rechten voor velen in de praktijk nog wel een hou Daarbij komt vooral van de zijde van de Derde Wer Westerse leest, een leest waarop de cultuur en de d sprake komen.

België wonen niet gehoorzamen aan de Belgische wetten. Dit is dus geen cultureel maar een politiek discours. Elke politieke partij heeft haar leugens. Het hangt er maar vanaf hoeveel mensen het Vlaams Blok kan overtuigen, maar ik doe daar zeker niet hysterisch over.»

Veto: In hoeverre is het vluchtelingenbeleid een schending van de mensenrechten?

Tenga: «Er zijn natuurlijk individuele gevallen van misbruik. Sommige mensen zijn onrecht geweigerd door de Belgische staat, maar er zijn evengoed mensen die binnenkomen omdat ze leugens vertellen over hun eigen land. Ik denk niet dat het de wil van de regering of het volk is om de wet bewust te schenden. Wat ik jammer vind is dat, als we over mensenrechten spreken, we de discussie te snel versmallen naar asiel geven aan vluchtelingen. Vroeger kwamen vluchtelingenstromen vooral op gang vanwege oorlogen, nu heb je ook sociale en economische vluchtelingen. Als de Belgische regering in haar ontwikkelings-samenwerking voortgaat en de economische emancipatie van een aantal landen niet wil bevorderen, dat is dat voor mij een schending van de mensenrechten. Je rug draaien naar een regime dat armoede veroorzaakt in de landen waar de vluchtelingen vandaan komen, dat is een manier waarop een staat vandaag de mensenrechten kan schenden.»

Benny Debruyne
Bart De Schrijver

Petrofina fusioneert met notoir mensenrechtenschender Total

Dubbelzinnige relatie UCL met Birmaans regime

De fusie tussen het Belgische chemiebedrijf Petrofina en de Franse oliereus Total, was het laatste verrassende economische huwelijk. Nog verrassender was de paradoxale situatie waarin François Cornelis — de nieuwe topman van Total Fina — zich manoeuvreerde. Cornelis is namelijk voorzitter van de raad van bestuur van een universiteit — de UCL — die op één december een eredoktoraat gaf aan Aung San Suu Kyi, terwijl Total al jaren samenwerkt met het regime dat haar vrijheid beknodt en de mensenrechten schendt.

Cornelis kon zelf nog niet op de eigenaardige situatie reageren omdat hij in het buitenland verblijft. Ondertussen is er aan de Universiteit Catholique de Louvain een beweging op gang gekomen om duidelijkheid te vragen omtrent deze situatie. Ongeveer dertig profen en meer dan honderd studenten verstuurden een oproep in die zin naar Cornelis. Wegens de nakende examenperiode aldaar konden de studenten zich evenwel nog niet organiseren.

Telkens dezelfde opmerking komt terug: Cornelis moet volgens hen een keuze maken. Ofwel trekt hij zich terug als voor-

(foto David Maesen)

heemse volkeren — ons verstrekte, was de pijpleiding dan wel af, de krachtcentrale van Ratchaburi is dat nog lang niet. Zo had de aannemer af te rekenen met financiële problemen en werden de werken ook een tijdlang opgeschort vanwege vertragingen aan de pijpleiding zelf. Die liep namelijk door een ongerept stuk regenwoud, waardoor menig milieu-aktivist in de bres sprong om de bouw van de pijplijn te verhinderen. Bovendien werd overgegaan tot de bouw van de pijpleiding omdat er een grote vraag naar energie was vanuit Thailand. Ondertussen heeft de aanhoudende crisis in Azië papieren tijgers gemaakt van

een serieuze geldboete. Eén mogelijkheid om uit de impasse te geraken, is het leggen van een nieuwe pijplijn naar een al afgevoerde krachtcentrale. Uiteindelijk kan de centrale van Ratchaburi sinds oktober vijftientwintig megawatt elektriciteit produceren, terwijl er achthonderd megawatt was vooropgesteld.

Gaten

Niet alleen heeft Total haar investering nog niet kunnen recupereren, ook haar imago lijkt in rook (gas) opgegaan. De bewijst dat die het verband tussen Total en de

het Birmaanse diktoriale regime aantoonde, is immers groot. Ten eerste eisen Total en Unocal dat het Birmaanse regime de veiligheid-gaarde in het gebied waar de pijplijn door moet. Het regime lanceert een groots offensief tegen de opstandige volkeren en verpluist mensen op bepaalde momenten eerst hun eigen woning af te breken, en vervolgens het gebied te verlaten. Ten tweede wil het regime het leggen van de pijpleiding vergemakkelijken door spoorwegen aan te leggen. Honderdduizenden moeten als slaven meewerken aan de bouw ervan. Total ziet er geen graten in want er is immers geen 'direkte' band tussen de aanleg spoorwegen en Total. Ten derde is

de mensenrechten aangetoond. Duizenden slaven werden ingezet bij het bouwen van hotels en de nodige toeristische infrastructuur. De oproep van Aung San Suu Kyi om het toerisme in Birma te boycotten wordt dan ook ondersteund door onder andere de Amerikaanse regering, de Europese Ministerraad en het Europese Parlement.

Aung San Suu Kyi geniet zowel in binnen- en buitenland een groot aanzien als voorvechter van de democratie en de mensenrechten. In 1990 behaalde ze met haar partij, de Nationale Liga voor Democratie (NDL) een riant overwinning met tweëntachtig procent van de stemmen. Een democratisch bestuur werd evenwel nooit geïnstalleerd en Aung San Suu Kyi werd onder huisarrest geplaatst. De toekenning van de Nobelprijs katapulteerde haar en de situatie in haar land naar de voorpagina's van de actualiteit. Onder druk van de publieke opinie trok het ene na het andere bedrijf zich terug — Levi's, Pepsi, Apple, Philips, Carlsberg, Heineken en Interbrew zijn er maar enkele van. Veelzeggend is ook dat Total zich samen met Unocal moet verantwoorden voor een Amerikaanse rechter omdat het slaven heeft ingezet bij het bouwen van hun pijpleiding. "Het gaat hier om een unieke zaak in de Amerikaanse rechtsgeschiedenis, alleen al omdat de klacht van mensenrechtactivisten ontvankelijk werd verklaard," schreef De Morgen afgelopen vrijdag.

Total en Unocal bleven in Birma, de aandacht van de media ebde de afgelopen twee jaar weg en de pijpleiding werd afgevoerd. De pijpleiding is nu wel afgevoerd, maar het groeiende toerisme zorgt ervoor dat de schendingen van de mensenrechten blijven duren. In een vrije tribune (De Standaard, twee december) haalt Jan Beddelem — verantwoordelijk uitgever van Kwia — een rapport van Amnesty International aan en schrijft hij: "Sedert mei 1998 werden duizend oppositieleiden gearresteerd. De gezondheidstoestand van de bevolking is er aanzienlijk op achteruitgegaan." Even verder vermeldt hij dat in de buurlanden ongeveer "driehonderd duizend mensen in vluchtelingenkampen" verblijven en dat "harde deviezen uit toerisme en handel vooral bij het leger terecht komen."

Het zal Albert Frère een zorg zijn, maar het negatieve imago van Total straalt ondertussen mee af op het Belgische Petrofina en de UCL, de universiteit van Totalfina's vice-voorzitter François Cornelis. Is er voor hem een betere manier om de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens te viëren, dan door in te gaan op de oproep van de profen en studenten van zijn universiteit en zo het eredoktoraat dat ze zonet aan Aung San Suu Kyi hebben uitgereikt daadwerkelijk kracht bij te zetten?

Benny Debruyne

Mensenrechten

werd er in de media al heel wat afgeschreven en afgezien zijn. Op de economische pagina's van diverse kranten grootste ondernemingen, Petrofina, in zee is gegaan met deze oliegiant is nochtans niet onbesproken en zelfs mens. Twee jaar geleden berichtte Veto al over de fusie, waarbij Total zich bedienende van de meest mens-

opkijken bij de fusie. Voorzitter van de raad van bestuur François Cornelis, die vroeger reeds zetelde in de raad van bestuur van de Total-Fina-groep noemen. Studenten van de UCL en de Franse Universiteit van Louvain verscheen op de voorstelling van de Franstalige universiteit, en een universiteit, die onlangs een eredoktoraat uitreikte aan Aung San Suu Kyi, wordt met een beruchte mensenrechtenschender. Het is niet verwonderlijk dat mensenrechten, éénmaal ontdaan van de literaire voorstelling. Men kan zich de vraag stellen of deze voorstelling niet in de dagelijkse strijd om te overleven. Het is niet verwonderlijk dat die mensenrechten geschied zijn op de voorstelling van de Derdewereldlanden niet ter

(bds)

zitter van de UCL, ofwel probeert hij van binnenuit Total ertoe aan te zetten hun activiteiten in Birma stop te zetten.

Flop

Het zit Total niet mee. Niet alleen valt de fusie met Petrofina ongeveer samen met de vijftigste verjaardag van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Bovendien blijkt Total jarenlang de druk van buitenlandse regeringen en mensenrechtenorganisaties voor niets doorstaan te hebben. Het lijkt er immers op dat hun grote Birme project — de Yadana-pijpleiding — een flop geworden is.

De Yadana-pijpleiding is een gezamenlijk project van het Franse Total, het Amerikaanse Unocal en Birmeense en Thaise overheidsbedrijven. De bedoeling was om het gas van de Yadana-velden — voor de Birmeense kust in de golf van Martaban gelegen — op te pompen gas en naar de Thaise krachtcentrale van Ratchaburi — die zich ten westen van Bangkok bevindt — over te brengen. Daarvoor diende over een afstand van tweehonderd zeventig kilometer een pijpleiding aangelegd te worden, dwars door een gebied dat toen nog in handen was van gewapende oppositiegroepen.

Volgens een woordvoerder van de Petroleum Authority of Thailand werd de pijpleiding uiteindelijk op vierentwintig juni afgewerkt. Volgens de informatie die Kris Deckers van Kwia — steungroep in-

de economieën die daar tot voor kort snel groeiden. De Thaise energiemaatschappij heeft met andere woorden niet meer zoveel energie nodig als vooropgesteld.

Er is echter iets wat de Thai helemaal niet voorzien hadden toen ze het contract voor de pijplijn met Unocal, Total en het Birmeense staatsbedrijf Moge — Myanmar Oil & Gas Enterprise — afsloten. Er stond namelijk een klausule in waarbij de PTT een verplichte hoeveelheid gas moet afnemen, wil die niet gesanktionerd worden met

het zo dat Total mee de lonen van Birmaanse militairen betaalt die de pijpleiding bewaken.

Tekenend is de steun die Aung San Suu Kyi krijgt voor haar oproep om het toerisme naar Birma te boycotten. Naast de opbrengsten van de Yadana-pijpleiding — als ze zou werken zou het opgepompte gas twaalf miljard frank per jaar opleveren — wilde het diktoriale regime zijn inkomsten voornamelijk uit het toerisme halen. Ook hier is de link met de schending van

Pumpkin Records

TIENSESTRAAT 205
3000 Leuven
Tel 016/20 44 85 Fax
Open 13u00 - 18u30
Gesloten zon. - en Donderdag

**IMPORT-SPECIALZAAK
UNIEKE SFEER & LAGE PRIJZEN**

Voor wie meer wil dan teater kijken

Het Cultureel Centrum Leuven (CC Leuven) heeft het initiatief genomen om teatercahiers uit te geven. In oktober verscheen het eerste nummer rond Het Toneelhuis, in november het tweede rond Dirk Opstaete en zijn Leporello's. Een toemaatje voor wie van teater houdt en zijn achtergrondkennis erover wat wil beschrijven.

Het teaterpubliek van het Cultureel Centrum krijgt al lange tijd dubbel waar voor z'n geld. Wie wil, kan zich na de voorstelling samen met de acteurs en met de regisseur van het stuk terugtrekken in de foyer voor een nabespreking. Het succes van die formule gaf aanleiding tot het ontstaan van de teatercahiers. "Het feit dat er makkelijk tachtig mensen voor zo'n bespreking nablijven, bewijst dat er binnen het teaterpubliek een vraag naar omkadering heerst", aldus Francis Ringele, programmatrice van de teaterproducties. Om aan deze vraag te beantwoorden, wou hij het publiek naast de besprekingen een vastere en meer blijvende vorm van informatieverstrekking aanbieden, wat uiteindelijk resulteerde in de teatercahiers.

De cahiers worden samengesteld door Stijn Devillé en Els Theunissen, beide medeverantwoordelijk voor de nabesprekingen en zelf actief binnen het teatermilieu. Stijn liep stage bij Jos Verbist van Antigone, Els legde zich toe op de dramaturgie van de Malpertuis productie 'Er zijn'. Zij krijgen van Francis Ringele de opdracht een cahier te maken rond één bepaald teaterfenomeen. De manier waarop ze dat uitwerken, ligt volledig in hun handen.

Dat een nummer over Het Toneelhuis de spits zou afbijten, was nogal voor de hand liggend. De fusie tussen de Koninklijke Nederlandse Schouwburg (KNS) uit Antwerpen en De Blauwe Maandag Compagnie uit Gent is wellicht één van de belangrijkste Vlaamse teatergeschiedenissen. Maar dit was niet de enige aanleiding. De voormalige Blauwe Maandag Compagnie is al jaren te gast in Leuven en er zijn maar drie plekken in Vlaanderen waar Het Toneelhuis zich met zijn hele programma wil huisvesten: de Bourlaschouwborg in Antwerpen, de Vooruit in Gent en de schouwburg en het Wagehuys in Leuven, waar dit jaar maar liefst zeven Toneelhuisproducties de revue passeren. Reden genoeg om er een cahier van te maken dat op 33 bladzijden de historie van de Blauwe Maandag Compagnie, de KNS en Het Toneelhuis uit de doeken doet. Hierbij gaat het cahier terug tot de tweede helft van de negentiende eeuw zonder één artistiek leider over het hoofd te zien. De producties die hier in Leuven te zien zijn, worden uitvoerig besproken. Het gaat om 'De cocu magnifique', dat in november reeds te zien was, 'Moedersnacht', 'Escalatie Ordinaire' (zie elders op deze pagina), 'Franciska', 'Eros en de eenzame man', 'Misalliance' en 'Sangria'.

Vaarwel

De tweede aflevering van de teatercahiers neemt Dirk Opstaete en zijn Ensemble Leporello onder de loep. Francis Ringele geeft toe dat men in Leuven Dirk Opstaete zeer genegen is; hij vindt het "iemand die op een zeer intelligente en toegankelijke manier met diverse vormen van teater omgaat". Desondanks wordt Opstaete weinig geboekt door de schouwburg in Vlaanderen, terwijl in Nederland een uitgebreide toernee loopt met die voorstelling. Ringele hoopt dat daar in de toekomst iets aan verandert. "In Leuven zijn er alvast plannen om de samenwerkingsband met Opstaete te verstevigen", weet hij. Wat dit seizoen betreft, komt Opstaete tweemaal naar Leuven, en dat met drie voorstel-

lingen: 'Isme', het dubbelstuk 'Vaarwel!' en 'Onbetrouwbaar Vrouwelijk'. Dirk Opstaete is niet alleen bij Leporello aan het werk. Ook het gezelschap Cava en Het Paleis in Antwerpen dat jeugdtheater brengt, konden van zijn inspiratie en originaliteit genieten. Dit mondde uit in de producties 'Wending' en 'Afscheidsymfonie' die niet aan het Leuvense teaterpubliek zullen ontsnappen.

Het is niet de bedoeling om alleen die personen en gezelschappen aan bod te laten komen waarmee er een nauwe samenwerking bestaat. Het kan bijvoorbeeld ook zijn dat een cahier wordt samengesteld rond

een overleden figuur als Molière. Het is wel vereist dat de cahiers enigszins in verband staan met de programmatie in Leuven omdat het aspect van omkadering nog steeds als uitgangspunt beschouwd wordt. Wanneer er in de toekomst een paar bewerkingen van Molière op het programma staan, zou dat een terecht aanleiding kunnen zijn voor een Molière-cahier.

Maar over die toekomst wil en kan Ringele nog niet veel kwijt. Het is toeval dat het eerste nummer in oktober verscheen en het tweede in de daarop volgende maand. Op dit moment wordt er dus

geen maandelijks uitgave van de cahiers beoogd. Het volgende cahier is zelfs gepland voor het volgende seizoen, dit zowel wegens tijd- als geldgebrek. Het was aanvankelijk de bedoeling om de cahiers gratis weg te geven, maar de drukkosten liepen hoger op dan verwacht. Daarom heeft men besloten er honderd frank voor te vragen, wat uiteindelijk toch een democratische prijs is, vergeleken met de programmaboekjes die sommige teater-; dans-; of muziekensembles zelf uitgeven.

Deborah Bické

'Escalatie Ordinaire' van Het Toneelhuis brengt eskapades van Schwab

Dood en verrijzenis in zeven staties

Hoor het eerst dit jaar is een voorstelling van Het Toneelhuis in Leuven te zien. 'Escalatie Ordinaire' is een niet-alledaagse productie naar een tekst van Oostenrijks enfant terrible Werner Schwab. De encensering — een regie van Johan Dehollander — zorgt voor konfotender, maar tegelijk hilarisch teater. Hoewel sommigen daar anders over denken.

Sinds haar entree begin september, zorgde Het Toneelhuis — de alliantie tussen de vroegere KNS en Blauwe Maandag Cie. — al herhaaldelijk voor deining binnen een anders relatief windstil teaterlandschap. Steen des aanstoots was het stuk 'Liefhebber', een enkele jaren oude productie van Toneelgroep Amsterdam, die Het Toneelhuis bij haar opening in de Bourlaschouwborg bracht. Een Antwerps gemeenteraadslid uit de VLD-fractie meende te moeten ingrijpen vanwege het gebrek aan goede zeden. Een productie die het toen ingezetste debat alvast aan de gang houdt is 'Escalatie Ordinaire', een remake van een voorstelling die in 1996 door het NTG gekreëerd werd. In Antwerpen verlieten de toeschouwers bij bosjes de zaal. Ook in Gent sloeg geregeld iemand buiten. Aanleiding zouden de geëncenseerde ejakulaties met een bus Nivea-creme kunnen zijn of de artificiële eriekte van een oude man. Het zijn zonder meer details die — mocht je er al aanstoot aan nemen — snel vergeten zouden moeten worden in het licht van de andere kwaliteiten van deze voorstelling.

Wat de tekstkeuze betreft, werd al zeker niet de meest probleemloze weg gekozen. De stukken van Schwab zijn al even opmerkelijk als zijn persoon zelf. Vier jaar geleden dronk de auteur zich, slechts vijftigjarige oud, op nieuwjaarsnacht de dood in. Enkele jaren daarvoor werd hij op slag beroemd met de wereldpremière van 'Volksverrichting oder Meine Leber ist sinnlos. Eine Radikalkomödie'. De voorstelling zorgde voor heel wat ophef. Schwab, die een opleiding beeldhouwkunst volgde in Wenen, had een voorkeur voor kunstwerken van vlees en uitwerpselen. Deze lijn trok hij stevast door in zijn teaterteksten.

Mosterd

De drang tot zelfvernietiging waar de auteur zelf door geteisterd werd, is in zijn schrijfselen nooit ver af. 'Eskalation ordinaire, ein Schwitzkastenschwank in sieben Affekten' — vermoedelijk Schwab's laatste afgewerkte toneelstuk — vertelt in zeven scènes het verhaal van Helmut Brandwaarde (akteur Wim Willaert). Op weg naar de spaarbank voor een sollicitatiegesprek krijgt hij een klad mosterd over zijn enige pak. Brandwaarde besluit zijn lot te ondergaan, en zet zijn weg verder. Dit vormt de aanleiding voor een reeks vernederingen van de ergst denkbare soort. De hoofdspaarbankbediende en Helmut's 'aanverloofde' — onuitstaande, fascistische personages die verder geen naam meekregen — beschimpen en besmeuren Helmut op alle mogelijke manieren. En hier verlaten de meeste mensen de zaal. Dit duurt zolang voort tot Brandwaarde een soort meerdere persoonlijkheidsyndroom gaat vertonen, en hij als

een dier op zoek gaat naar eikels in het stadspark. Zijn idee een eikenimperium op te richten maakt van hem eensklaps en tegen wil en dank een mediafiguur, tot hij er uiteindelijk zelf aan tenonder gaat.

Schwab, die zelf kort met het Oostenrijks fascisme zou hebben meegeleefd, stelt hier ongetwijfeld de burgerlijke maatschappij, belichaamd door de 'grote spaarbank', aan de kaak. Hij provoceert niet enkel door dergelijke archetypische figuren op karikaturale wijze naar te zetten, ook zijn taal is een regelrechte aanval op de burgerij. Krom, administratief woordgebruik wordt in de sprektaal verwerkt. Overdreven artificiële en grammaticaal onjuiste constructies vormen het belangrijkste kenmerk van zijn idioom. Op het podium leidt dit tot hilarische scènes door combinatie van platte onderwerpen en overdreven retoriek. Regisseur Johan Dehollander heeft de bedoeling van Schwab alleszins goed begrepen: de encensering is een regelrechte provocatie voor het burgerlijke publiek. Zowat alles wat door een lichaamsopening kan afgescheiden worden, komt in de voorstelling van pas. De acteurs, allen met Hitlerkapsel en dito snor, zijn meer dan een karikatuur van zichzelf. Zij hebben kennelijk plezier in hun besmeurende activiteiten, en dat zorgt ervoor dat ze met grote overtuiging spelen. Zij weten de ziel van Schwab's teksten op een voortreffelijke wijze te belichamen, en dat alleen al is een niet zo voor de hand liggende prestatie. Voor wie de viezigheid erbij neemt, is dit voortreffelijk teater.

Katrien Darras

Voor meer info: zie agenda.

	wo 16 dec	do 17 dec	vr 18 dec	za 19 dec	zo 20 dec
Wagehuys (C.C. Leuven)	19u — competitie A 21u — animatie 23u — competitie B	19u — animatie 21u — competitie C 23u — competitie A	19u — competitie C 21u — competitie B 23u — animatie	15u — competitie B 19u — animatie 21u — competitie A 23u — competitie C	11u — competitie A 13u — competitie B 15u — competitie C 19u — animatie
STUC	20u — Travaux en Court 22u30 — Film Live	20u — Travaux en Court 22u30 — Film Live	20u — Film Live 22u30 — Travaux en Court		
Supercity	22u30 — The Best of Leuven kort	20u — The Best of Leuven kort		17u — The Best of Leuven kort	
Vlaams Filmmuseum en -archief Stadsschouwburg	20u — Korte klassiekers		20u — Korte klassiekers		20u — Korte klassiekers 21u — Prijsuitreiking
En verder	Optreden (Leuven Kort Kafee)	Optreden (Leuven Kort Kafee)	Optreden (Leuven Kort Kafee)	Fuif! (De Blauwe Kater)	

Vierde editie van Leuven Kort, het Leuvense kortfilmfestival

Kortfilm is volwassen

Leuven Kort, het Leuvense festival voor kortfilms, is dit jaar aan haar vierde editie toe. De organisatoren zijn er in geslaagd om een affiche samen te stellen die veel mensen zal aanspreken, maar daarom zeker niet aan kwaliteit hoeft in te boeten.

Vorig jaar was het jaar van de grote doorbraak voor Leuven Kort. Tijdens het vier dagen durende festival gingen tweeduizend mensen kijken naar een selectie Vlaamse kortfilms. Het is niet overdeven om te stellen dat de (Belgische) kortfilm en dus ook Leuven Kort volwassen geworden zijn en dat de kwaliteit van de gemiddelde kortfilm erop vooruitgaat. Tot voor enkele jaren was de kortfilm vooral een springplank voor beginnende regisseurs. Bij gebrek aan het nodige geld konden zij gewoonweg niet anders dan een film maken die niet zo lang is als een conventionele film.

Nu wordt de kortfilm meer erkend als een genre op zich. De redenen van die langzame erkenning zijn niet ver te zoeken. Ten eerste bestaat er geen enkele plaats waar kortfilms aan bod kunnen komen want ze komen noch op TV, noch in de sinema. Festivals als Leuven Kort zijn vaak de enige mogelijkheid om deze films te

vertonen en te zien. Ten tweede kan de kortfilm geen gebruik maken van de distributienetwerken en de promotiemachines van de langspeelfilm. De belangrijkste reden van het succes van het genre is wellicht haar eigenheid: met zeer beperkte werkmiddelen worden rijke films gemaakt. Ze worden vaak gemaakt door jonge mensen die wel eens de verstaende uitgangspunten van het medium film aan hun laars durven lappen. Deze frisheid weegt ruimschoots op tegen de beperking van de lengte.

Overdosis

Leuven Kort wil met haar programma tie mikken op een publiek dat ruimer is dan de die-hard filmfreak en slaagt hierin met onderscheiding. Om de drempel laag te houden spelen alle films in de bekende zalen. Elke voorstelling duurt ongeveer anderhalf uur. Uiteraard zal de meeste aandacht gaan naar de competitie tussen achttien nieuwe, Vlaamse films, netjes verdeeld over drie voorstellingen. Deze producties maken kans op de Prijs van het Publiek wat betekent dat de winnaar vijf kopieën van zijn film kan laten maken die dan in de bioscoop als voorfilm vertoond zullen worden. Voor het eerst is er dit jaar ook een Juryprijs van honderdvijftig duizend

frank en een Prijs voor het Beste Debuut van vijftigduizend frank.

Een willekeurige greep uit deze selectie leverde de volgende vondsten op. Dat Leuven Kort een breed publiek voor ogen heeft, valt meteen op door de aanwezigheid van Chris Van Den Durpel in 'De Feniks' van Jacco Groen, een Kinepolis productie. Ook Mies Meulders speelt mee in één van de kortfilms, 'Het Verleden Voorbij' van Dirk Achten. Dat kortfilms nog altijd garant kunnen staan voor pretentieuze humor, wordt duidelijk in 'Los Taxios' van Lars Damoiseaux. In deze zwart-wit prent stappen twee Nederlandse toeristen die niet in Brussel aangekomen zijn, in een taxi bestuurder door een Afrikaanse chauffeur. Deze laatste heeft een nogal persoonlijke kijk op de hoofdstad van ons land. Op een sightseeing ritje door Brussel gooit hij zowat onze hele vaderlandse geschiedenis door elkaar. Hilariteit ook in 'Out' van Jan Hameeuw, waarin een man doodleuk aankondigt dat hij zijn vrouw buitenzet. En dit net op het moment dat ze een dineretje klaarmaakt voor vrienden. Dat het ook allemaal eens minder subtiel mag, zien we in 'Banadrama'. Dit is een sympatiek filmpje van Kenneth Debacker van het RITS over seks en een overdosis bananen. 'Matroos' is een goede dosering van regisseur Bavo Derfurne tussen een intimistisch portret van ontluikende homo-erotische gevoelens en een superkitscherige vormgeving. Tenslotte is er 'Voer de Nacht' van Manno Lanssens. Deze film is vanwege zijn lange duur een buitenbeentje. Dimitri Leue vertolkt erin de rol van een man die op oudejaarsavond probeert een vrouw aan de haak te slaan.

Boon

Naast dit competitieve deel biedt Leuven Kort nog een paar andere initiatieven. Zo komen in het programma Animatie een aantal in binnen- en buitenland gelauwerde Belgische animatiefilms aan bod. Nieuw dit

jaar is ook de reeks *Travaux en Court* dat een overzicht wil geven van wat er over de taalgrens gebeurt. Toon Walgrave mag met zijn gelegenheidsgroep weer een aantal kortfilms muzikaal begeleiden. Het Vlaams Filmmuseum en -archief heeft opmerkelijke en historische kortfilms in bezit waarvan u er deze week kunt gaan bekijken. Zo is er onder meer 'De Bom' van Robbe De Hert uit 1969, met niemand minder dan Louis Paul Boon in de hoofdrol.

Wie nog steeds niet overtuigd is van de kracht van de kortfilm, moet beslist naar Best of Leuven Kort. Hier zien we de beste films uit de vorige drie edities nog eens terug, met onder andere 'A Hard Day's Work' van Koen Mortier, ofwel 'Train-spotting' in Vlaanderen en de ultieme parodie op de film noir 'The Bloody Olive' van Vincent Bal. Natuurlijk mag de winnaar van de vorige editie niet ontbreken: 'Big in Belgium' van Pieter Van Hees. Vorig jaar werd het in Veto treffend omschreven als "een geslaagde kruisbestuiving tussen een gangstermovie en een Vlaamse boerenfilm". Wie dit jaar met de prijzen zal gaan lopen, komt u zondag te weten op de prijsuitreiking. Leuven Kort editie 1998 belooft alvast een geslaagd festival te worden dat met zeer uiteenlopende en vooral goede kortfilms hopelijk veel mensen naar de zalen zal lokken.

Bert Balcaen

ALMA'S

Woelige Week

WINTERSTEMMING

15/12

* **NOAH HOWARD TRIO**
JAZZ
DINSDAGAVOND → ALMA 1

16/12

* **J. WOUTERS**
GITAAR IN 'PAUS' STIJL
WOENSDAGMIDDAG → PAUSCOLLEGE

* **LEUVENS UNIVERSITAIR KOOR**
WOENSDAG 20 U. → SEDES

17/12

* **A. CIBOROWSKA & C. GADZINA**
PIANO & SAX
DONDERDAGMIDDAG → ALMA 2

◆ **DE KERSTSCHOTELS:**
'SMAKELIJKE KERSTWENS VAN ALMA'
& 'ALMA'S VEGETARISCHE KERSTBOODSCHAP'
DINSDAG IN SEDES
WOENSDAG EN DONDERDAG IN ALMA 1
DONDERDAG IN ALMA 2 EN ALMA 3

◆ **GLÜHWEIN EN KERSTGEBAK:**
DINSDAG IN GROEP T
DONDERDAG IN DE VALK
HEEL DE WEEK IN DE SPUYE

ALMA UNIVERSITEITSRESTAURANTS

CHAOS

café pool snooker

in het hartje van Leuven
op je weg naar de Oude Markt

Zeelstraat 1 (boven Lunapark)
tel.: 016/23.33.10
open 7 op 7 van 11.00 tot 02.00 uur
zat. en zon. van 15.00 tot 02.00 uur

(advertentie)

IFB-schema's

Basket heren

16/12, 17 u, sdn1, Medika-Psychologie (Apollon)
 16/12, 17 u, sdn2, Industria-Farma (Medisoc)
 16/12, 20 u, sdn1, Apollon-Crimen (Wina)
 16/12, 20 u, sdn2, Germania-Cité (Bios)
 16/12, 21 u, sdn1, Wina-Terbank (Crimen)
 16/12, 21 u, sdn2, Bios-Medisoc (Germania)

Volley Dames

14/12, 22 u, sdn1, Wina-Romania (Loko)
 15/12, 15 u, sdn1, Loko-Medisoc (Medika)
 15/12, 15 u, sdn2, Crimen-Eoos (Medisoc)
 15/12, 21 u, sdn2, Medika-Pedagogie (Bios)

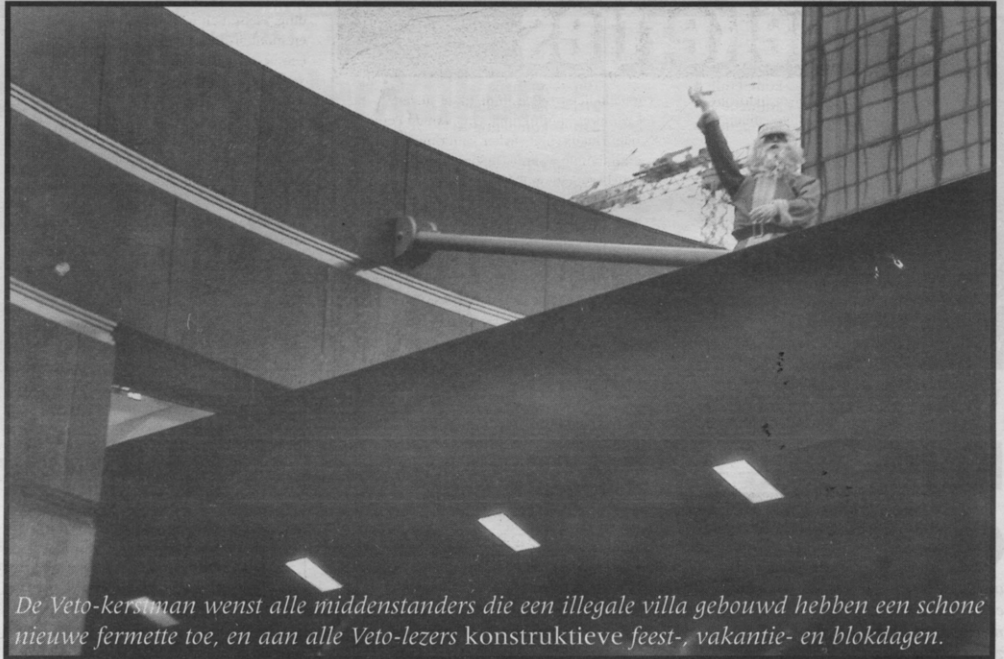
Volley heren

14/12, 16 u, sdn1, Klio-Loko (Pedagogie)
 14/12, 17 u, sdn1, Pedagogie-Alfa (Medisoc)
 14/12, 17 u, sdn2, Psychologie-Industria (Portulaca)
 14/12, 19 u, sdn3, Bios-Justus Lipsius (Industria)
 14/12, 16 u, sdn2, Medisoc - Portulaca (Psychologie)
 15/12, 22 u, kb, Wina - Germania (C. Irena)

berichten

Jongeren zonder senten

Jongeren zonder senten is op zoek naar vrijwilligers. Het is een organisatie die bestaat uit studenten-vrijwilligers wiens voorname doel het is om hulpgoederen naar Kroatië en Bosnië te brengen. Als vrijwilliger maak je het hulpverleningsproces van A tot Z mee wat betekent dat je ook de kans krijgt om in de zomermaanden mee op hulptransport te gaan. Hiernaast heeft Jongeren zonder senten ook nog een aantal nevenactiviteiten: er zal onder meer een werkgroep opgericht worden die instaat voor het verschijnen van het viermaandelijke krantje. Hun werkgroepen zijn actief in Gent, Leuven en Brussel. Voor meer informatie, draai dan 09/225.25.27 en vraag naar Jo, Maarten of Kris.

De Veto-kerstman wenst alle middenstanders die een illegale villa gebouwd hebben een schone nieuwe fermette toe, en aan alle Veto-lezers konstruktieve feest-, vakantie- en blokdagen.

Geen post meer?

Woon jij ook in één van die straten die onlangs van naam veranderden of nog van naam moeten veranderen? En heb je al ondervonden dat je post niet meer of met veel vertraging terechtkomt? Kom dan je nieuwe straatnaam en huisnummer zo snel mogelijk op Studentenadministratie doorgeven. Wij hebben al wel de nieuwe straatnamen doorgekregen, maar naar de nieuwe huisnummers hebben we nog het raden. Je kan ook telefoneren (32.40.40), mailen (Marina.Kennis@dsa.kuleuven.ac.be) of een briefje sturen (Studentenadministratie, Naamsestraat 22).

Kringraad geeft geld

Kringraad, de geleding van LOKO rond

onderwijs en kringkoördinatie, voorziet subsidies voor vrije verenigingen. Dit zijn studentenverenigingen die een politieke of sociale werking hebben. Daartoe moeten zij erkend worden door de Algemene Vergadering van Kringraad. De erkenningsprocedure wordt met dit bericht officieel opgestart. Vrije verenigingen die willen erkend worden, moeten een erkenningsdossier indienen. Hoe dit dossier eruit moet zien, staat beschreven in het FKK-reglement. Ook het verdere verloop van de procedure kan je hierin terugvinden. Dit reglement is te verkrijgen op het Kringraad-kantoor: 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven (016/22.31.09) en dit elke dag tussen 14u en 18u. De dossiers moeten uiterlijk 8 januari 1999 bij Kringraad binnengeleverd worden.

vorig nummer

P	A	U		A	R	M	A	D	A
R	U	I	M	T	E		G	O	K
U		L	E	O		P	O	N	T
I	T		S	L	E	E	N		E
S	A	K	S		B	R	I	K	
	P	E	I	L		F	E	I	T
B	L	A	K	E	I		M	E	
L	A	N	S		E	D	E		I
O	L	E		S	N	E	V	E	N
S	T	R	U	I	S		A	B	T

Zeg nooit: ik win toch niets

Ben jij ook iemand die elke week op de paarden wedt, met de lotto speelt, aan tien tombola's meedoet, en nog geen frank rijker is? Kortom, ben jij ook zo iemand die "toch nooit iets wint"? Dan heb je nog niet meegedaan aan de Ecotopiabox-wedstrijd. Verliezen is bijna niet mogelijk, want we blijven ze maar weggeven, die Ecotopiaboxen. Al wat je moet doen, is een originele milieutip bedenken en deze doormailen naar griet.peeraer@dsa.kuleuven.ac.be.

Onder toezicht van onze gerechtsdeurwaarder werden deze week de volgende drie tips uit de trommel gehaald. De bedenkers ervan mogen een box vol milieugadgets komen halen op het Sic, bij Alma twee.

De eerste tip kwam van Jeroen Daemen. Hij raadt aan een hervulbare vulpen te gebruiken. "Zo heb je nauwelijks afval: de glazen inktpot kan bij de glasbak en het dekseltje in de bruine zak", aldus Jeroen. Hij noemt zo'n vulpen een ideaal geschenk voor de eindejaarsperiode en raadt ons meer specifiek de Lamy-vulpen aan. Die zijn erg mooi, niet zo duur én hebben een inktpompe. De tip van onze tweede winnaar is simpeler: Jan Bijlens zegt ons "tijdens het tandenpoetsen het water niet te laten stromen." Mattias Franssens, tenslotte, gaat altijd met een afwasbaar doosje naar de slager en raadt ons hetzelfde aan want zo gebruik je maar één keer verpakkingsmateriaal.

(so)

Huisvesting LISST

Aan iedereen die zich een gelukkige bezitter mag noemen van een kot, appartement, nederig stulpje, zolderkamerje, hotelsuite of wat dan ook. Dit jaar organiseert Sportraad van 22 tot 26 februari het Leuvens Internationaal Studenten Sport Toernooi, of simpelweg het LISST. Om de 350 buitenlandse sportieve studenten een slaapgelegenheid te bieden, hebben ze nog veel bereidwillige studenten nodig.

Voel je je geroepen om mee te werken aan dit toernooi op Europees niveau? Of wil je je talen oefenen gedurende een week, of een gratis vakantie in het buitenland versieren, allemaal in ruil voor enkele vierkante meters van je kot? Twijfel niet langer en stuur de volgende gegevens op naar het onderstaande adres. Je kan dit strookje opsturen of gewoon eens langskomen of bellen naar het Sportraadsekretariaat; Tervuursevest 101, 3001 Heverlee. Tel. 016/32.91.33 of 016/32.91.34.

Ik ben geïnteresseerd in: Begeleiden Te slapen leggen

Aanta personen:

Opmerkingen (bv. nationaliteit):

Je naam:

Je adres te Leuven: Tel.:

Je adres thuis: Tel.:

kruiswoord

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

Horizontaal — 1 Schaakterm — Vuil, vies 2 Zelfbevreddiging — Vrouwelijk dier 3 Insect — Bloedworst 4 Oude lengtemaat — Slavische vorst 5 Kleine rekening — Snavel 6 Buisvormige houder — Sijfer 7 Warme wijn met suiker en specerijen — Muzieknoot 8 Ovale bak met hoge wanden — Lichaamsdeel 9 Vreemde munt — Omhaal van woorden 10 Klein pak — Gevangenis.

Vertikaal — 1 Europees land — Voorwerp om een opening af te sluiten 2 Meisjesnaam — Abraham's neef, die uit Sodom gered werd — Tijdperk 3 Gedwee, meegaand — Korte uniformjas 4 Aanzienlijk, voornaam 5 Met bonte figuren bedrukt katoen — Kluitenbreker — Voorzetsel 6 Pers. vnv. — Oud-Romeinse munt — Vaste eenheid als onderdeel van een groter geheel 7 Harde laag ter beschutting 8 Gerecht — Vaatwerk 9 Geladen deeltje — Vrucht — Muzieknoot 10 Stof die fermentatie veroorzaakt — Afrikaanse staat.

Door Filip De Keukeleere

zoekertjes

- √ Klio is wanhopig op zoek naar het Klohschild. Beloning voor de eerlijke vinder: de Klio-perma.
- √ Lieveke, beter laat dan nooit. Mjosj.
- √ Froegie is good for you, croegie is better.
- √ Da Extravaganza alternativa Days starten vanaf 12 januari opnieuw met een incredible psychotronic picturemania.
- √ Leer het Alfa-lied in 4 weken, 1e les: 'Ach geef me een schup dat ikgraven kan gaan, want ik ben toch een echte Alfaan...' (wordt vervolgd).
- √ les 2: ...ook de borstel mag mee, en zelfs onder de zee, zingt men Alfa'slijffid gedwee...
- √ les 3: ...Schup, schup met ons mee, wij vinden Napoleons plee...
- √ les 4: ...t paard van Troje staat hier, tussen 2 bakken hier, studeren interesseert ons geen zier!
- √ Het FBF(Fietsenbevrijdingsfront) roept op

- om alle fietswinkels in de fik te steken.
- √ Verloren in of in omgeving van de Peroket: codex, blauw met sticker van Primus. Grote sentimentale waarde. Beloning: twee bakken. Terugbezorgen op F. Lintstraat 83 (maarten) of mailen naar maarten.vanhaverbeke@student.kuleuven.ac.be
- √ Wij melden met zeer veel spijt in het hart het heengaan van de postfiets van postbode Moos. Deze werd op vrijdag 11 december om 10u25 overreden door een grijze Volkswagen Polo met de volgende nummerplaat KJ 758. Voor hij zijn laatste adem blies, riep hij zijn fietskameraden op om de Volkswagen Polo te vernietigen.
- √ De postfietsen en koersfietsen laten weten dat ze de dood van de postfiets van postbode Moos zullen wreken.
- √ Geluk bij een ongeluk: postbode Moos zelf

- kwam er vanaf met een lichte hersenschudding. Fietsen en mensen kunnen hem nog tot en met dinsdag 16 december bij hem thuis een bezoekje brengen.
- √ Indien iemand zich telefonisch voorstelt als iemand van een telefoonmaatschappij (Bell, Sprint, AT&T) en je vraagt om hem te helpen bij het testen van de telefoonlijn moet je zeer voorzichtig zijn! Men zal je vragen om de toetsencombinatie "90#" in te drukken om daarna de hoorn in te haken. Doe dit niet! Men kan op deze wijze namelijk uren op uw kosten telefoneren.
- √ Saartje, you can do it!
- √ In de reeks 'Beroemdheden getuigen over fietsdiefstal', Robin Hood: "Vroeger zweerde ik bij de gedachte 'fietsen stelen van de rijken om armen te helpen'. Op die manier wilde ik verfoersarmoede bestrijden. Maar tegenwoordig doe ik geen bikejacking meer, ik zal de

- fietsende rijken met rust, mijn nieuwe vijand is het autoverkeer. Als mijn beneden fietsen stelen, laat ik ze publiekelijk vernederen en ik moet zeggen, dat schrik aardig af!"
- √ Annemie, Sofie, Isabel, Saskia, Moos en Wim wensen Barbele (23 december) een gelukkige verjaardag.
- √ Kamer te huur vanaf nu of januari. 5.500 BF/maand. Parkstraat 159. Pas vernieuwde kamer, c.v., douche, parlofoon, telefoon, gemeenschappelijke keuken en lokaaltje. Tel. 02/269.08.75 (Katie) of ter plaats bezichtigen.
- √ Fuckin' guitar noiz fuift. Terug op woensdag 27 januari 1999 in de Rumba. Be there!!!!
- √ Hoeveel kost een trip van Jena naar Parijs?
- √ Hoger Instituut voor Wijfgeerte wenst over te gaan tot invulling van de leerstoel 'Vrouwelijke godsleer'.
- √ Sorry Danijl, je was blijkaar van slag. Ik zal het nooit meer doen, Sofie.

BELEGDE BROODJES DEN BEYAERD

OPENINGUREN
 MAANDAG TOT VRIJDAG
 10.00 TOT 19.00
 DONDERDAG TOT 24.00
 ZAT.-ZON.-EN FEESTDAGEN
 GESLOTEN

Belegde broodjes
 Fijne vleeswaren en kazen
 Licht beleg
 Gedroogde kruiden
 TEL. & FAX: 016/29.87.29

SPORTURA REIZEN
 sneeuwzekerre bestemmingen tegen
onklopbare prijzen!
 Vanaf 5.990 BEF all in
 ook voor groepen
 TEL : 016/29.87.29
 FAX : 016/29.87.20
 Muntstraat 38, 3000 Leuven
 ledere week last-minute prijzen

LEDO COPY **WIE VAN DE DRIE??**

Tiensestraat 118 Tel: 23.70.30	Tiensestraat 88 Tel: 23.70.02	Naamsestraat 115 Tel: 23.70.08
Ma.-Do. 9 - 22u. Vr. 9 - 20u. Zat. 10 - 17u.	Ma.-Vr. 9 - 19u.	Ma.-Vr. 9 - 19u. Zat. 10 - 17u.
aangepaste uren tijdens KUL vakantieperiodes		

agenda & ad valvas

DOOR SOFIE OVERSTIJNS

- DINSDAG**
- 20.00 u **TEATER** Het Toneelhuis brengt "Escalatie ordinaïr", zie bespreking p.8, in Stadsschouwburg, Bondgenotenlaan, org. CC Leuven.
 - 20.00 u **FILM** New Harvest Special: "Dead Beetle" van Pavel Marek, Over een oer die in een psychiatrische instelling belandt, in Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.
 - 20.00 u **KONSERT** kerskonsert, in UZ Pellenberg.
 - 20.30 u **KONSERT** "Snakes in Exile": een bas, een accordeon, een gitaar en drie stemmen., in in CC Oratoriënhof, toeg. 250/300, org. CC Oratoriënhof.
 - 20.30 u **LEZING** "De ABOS-hervormingen", een lezing van Jan Gijsen, in in Huize Karibu, Fr. Lintstraat 150, org. Karibu.
 - 20.30 u **TEATER** Maatschappij Discordia komt spelen, in Zuilenzaal 2, Naamsestraat 96, toeg. 200/250/300/350, org. Stuc.

- Kort en Stuc.
- 20.30 u **TEATER** Maatschappij Discordia, in Zuilenzaal 2, Naamsestraat 96, toeg. 200/250/300/350, org. Stuc.
- 20.30 u **KONSERT** Uur Kultuur: het Leuven Universitair Koor brengt een Kerstkonsert o.l.v. Edwig Abrath, in Sint-Jan-de-Doperkerk, Groot Begijnhof, toeg. 200/300, org. Uur Kultuur.
- 22.30 u **FILM** "Film Live", in het kader van Leuven kort. Enkele stomme kortfilms worden begeleid met live-muziek van Toon Walgrave., in Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Leuven Kort en Stuc.

- VRIJDAG**
- 20.00 u **FILM** Leuven Kort, het Leuvene Kort-filmfestival presenteert "Film Live", een muzikale begeleiding bij een aantal stomme kortfilms, in in de Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Leuven Kort en Stuc.
 - 20.00 u **KONSERT** Het koor van het Lemmensinstituut en het Baroktest Koninklijk Conservatorium Brussel (o.l.v.) Erik Van Nevel brengen 'Messiah' van G.F. Händel, in Lemmensinstituut, toeg. 400/300/200, org. Lemmensinstituut.
 - 20.00 u **FILM** "Kort Vlaams", een reeks kortfilms

- in het kader van Leuven Kort, in Vlaams Filmmuseum - en Archief, toeg. 50, org. Leuven Kort en Vlaams Filmmuseum - en archief.
 - 22.30 u **FILM** "Travaux en court", een selectie uit een aantal Waalse kortfilms in het kader van Leuven kort, in Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Leuven Kort en Stuc.
- ZONDAG**
- 20.00 u **FILM** "Kort Vlaams" (vijf Vlaamse kortfilms), in Vlaams Filmmuseum en - archief, Vander Kelenstraat 30, org. Leuven Kort en Vlaams Filmmuseum en - archief.

- WOENSDAG**
- 14.00 u **FILM** "Kort Vlaams" (vijf Vlaamse kortfilms), in Vlaams Filmmuseum en - archief, Vander Kelenstraat 30, org. Leuven Kort en Vlaams Filmmuseum en - archief.
 - 20.00 u **FILM** In het kader van het kortfilmfestival Leuven Kort, "Travaux en court". Een selectie van de beste Waalse kortfilms, in Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Leuven Kort en Stuc.
 - 20.00 u **FILM** "Kort Vlaams", een reeks Vlaamse kortfilms waaronder "De Bom" van Robbe de Hert uit 1969, met in de hoofdrol Louis Paul Boon, in Vlaams Filmmuseum en -Archief, Vander Kelenstraat 30, toeg. 50, org. Leuven Kort en Vlaams Filmmuseum en -Archief.
 - 20.30 u **TEATER** In de reeks Futur Présent: "En toen" het regiedebuut van Bart Smeyers, in in de Vlamingenstraat 83, toeg. 200/250/300/350, org. Stuc.
 - 20.30 u **TEATER** Maatschappij Discordia komt nog eens spelen, in Zuilenzaal 2, Naamsestraat 96, toeg. 200/250/300/350, org. Stuc.
 - 22.30 u **FILM** Leuven kort, het Leuvene Kort-filmfestival presenteert "Film Live": een reeks stomme kortfilms die muzikaal worden begeleid, in Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Leuven Kort en Stuc.

- Alfa**
- 14/12 Disneymiddag, in fak Letteren.
 - 15/12 om 20.00 u: Kaas- en wijnavond, in kelder Sedes. • 17/12 om 20.00u: Film en Kerstverassing, in MSI 03.18.
- Canonica**
- 17/12 om 19.15 u: Kerstfeestje: viering + eten, in Heilige Geestcollege.
- Ekonomika**
- 14/12 om 22.30 u: Kikker en Ploeg Groen fuif, in Rumba. • 17/12 om 22.00 u: Schaats-TD met glühwein - en jeneverstand, gratis busdienst, in Haasrode, Coliseum.
- Eoos**
- 15/12 om 21.00 u: Muziekkwis, in Praat-kamer Fak. • 17/12 om 20.00 u: Film: 'From Dusk till Dawn', in MSI 00.28. • 17/12 om 20.30 u: Kerstejaarsavond, in de Fak.
- Germania**
- 14/12 Playbackshow, in Blauwe Kater, om 21.00u. • 15/12 om 20.00 u: Top 100, in Fak Letteren. • 16/12 om 20.00 u: Retro-TD, in Lido. • 17/12 om 20.00 u: Travestieten- En Ander Gespuis Cantus, in Tir na nog.
- Historia**
- 15/12 om 19.30 u: Kerstfeest + optredens, in zaal De Kring (Kessel-lo).
- Katechetika**
- 15/12 kerstfeestje. • 15/12 om 19.00 u:

- Adventsviering, in Heilige Geestcollege. • 15/12 om 20.00 u: Receptie, in Heilige Geestcollege. • 15/12 om 20.30 u: Kaas- en wijnavond, in Heilige Geestcollege.
- Klio**
- 14/12 om 22.00 u: Vlaamse avond, in fak Letteren. • 15/12 om 20.00 u: Film, in MSI 00.28. • 15/12 om 22.00 u: Cocktailavond, in perma (stadskledij gewenst) • 16/12 om 18.15 u: Voetbal Klassieke tegen Oude Geschiedenis, daarna Kroegentocht, aan de slagboom van MSI. • 17/12 om 19.00 u: Super-spetterend-kerstfeest, in Alma 1. • 17/12 om 19.00 u: Kerstreceptie, op de zesde verdieping. • 17/12 om 20.00 u: Kerstfeestje: diner, vrij podium, fuif, in Alma 1. • 17/12 om 23.00 u: fuif, in Alma 1.
- LBK**
- 14/12 om 20.00 u: Kerstcantus, in Duivenbond. • 15/12 om 21.00 u: Optreden Kerstkoor LBK, in kerk Heverlee. • 17/12 om 20.00 u: Kerstfeestje, in Duivenbond.
- LLK**
- 14/12 om 20.00 u: Nightmare Before Christmas-party (met films), in 't Plectrum, toeg. 80. • 17/12 om 22.00 u: Vierde Nacht van de Stella, toeg. 100.
- Medica**
- 15/12 om 20.30 u: Aperitiefkonsert, in Aula Pieter De Somer. • 17/12 om 22.00 u: Top 100, in Doc's bar.
- Medisoc**

- 15/12 om 20.00 u: Kerstfeestje, in Doc's bar.
- Ono**
- 16/12 om 21.00 u: Ono's Kerstfeest, in Eoos perma, boven Fak Letteren.
- Pedagogische Kring**
- 16/12 om 22.00 u: Woeps-fuif, in Samambaia, toeg. 60/80.
- Politika**
- 16/12 om 22.00 u: Playbackshow, in Politika-kafee.
- Sociologica**
- 15/12 "Don't stop till you drop"-fuif, in Rumba.
- VRG**
- 15/12 om 19.30 u: Kerstfeestje met diner en ongelooftlijk dessertbuffet, in Alma twee. • 15/12 om 22.00 u: Kerst- Dubbel TD, met vier gratis vaten, in Samambaia en Lido.
- VTK**
- 15/12 Kroegentocht. • 17/12 Babs-TD, in Waaiberg.
- Wina**
- 14/12 om 20.00 u: Filmmaraton, in 'Pavo'. • 15/12 om 20.00 u: Schaatsavond, in schaatsbaan. • 16/12 om 22.00 u: Milkshake bar, in RC-bar, onder Alma drie. • 17/12 om 18.30u: Kerstfeestje + fuif, in Ons Huis.

Maaike Hartjes en Barbara Stok worden er wel eens moe van

De trubbels van het feminisme

Het leven van een man kan zwaar zijn. Als hij zich heeft voorgenoemen om de vrouwen eens extra in de bloemetjes te zetten, bijvoorbeeld.

Maaike Hartjes en Barbara Stok zijn beiden revalidaties van het Nederlandse stripverhaal van de laatste jaren. Onder meer omdat ze allebei op een boeiende manier hun eigen leven in stripvorm vertellen aan wie het lezen wil. Naar aanleiding van hun nieuwe boeken trappen ze jullie interviewer even lekker plat.

Maaike Hartjes (26) staat bekend om kleine boekjes van maximaal vijftien op elf centimeter, die vrijwel allemaal Maaike's Dagboekje heten, met als inhoud grappige strips in een heel minimalistische tekenstijl. Onlangs publiceerde de Nederlandse uitgever Oog & Blik nog zo'n dagboekje, dat wat serieuzer van toon is en waarin Maaike enkele maanden uit haar vrij gewone leven vertelt, compleet met rekeningen, getjes als bewijs voor aankopen. Barbara Stok (28) publiceert elk jaar een nieuw deel van haar stripreeks Barbaraal, waarin ze heel eerlijk vertelt over onderwerpen als haar eerste orgasme en een bijna fout afgelopen zeiltochtje of dito dronkenschap. De eerste drie Barbaraals zijn zopas verschenen in een bundel bij de literaire uitgever Nijgh & Van Ditmar: Barbaraal tot op het bot.

Stel u dit interview voor in een zonovergoten parkje in een Nederlandse stadje Haarlem, met een muurtje voor twee personen als enige beschikbare zitplaats, waardoor de krachtverhoudingen tussen de drie betrokken personen onmiddellijk blijken.

Veto: Ik zal dan op de grond gaan zitten.

Stok: «Ja, goed zo. Je mag onze voeten kussen.»

Veto: Weten jullie waarom ik jullie samen wilde interviewen?

Hartjes: «We worden altijd samen gevraagd. En we hebben daar een beetje genoeg van. We worden altijd over één kam geschoren.»

Veto: Als je twee auteurs samen interviewt, betekent dat toch niet dat je ze over één kam scheert? Er zijn toch wel overeenkomsten tussen jullie werk?

Hartjes: «We worden altijd samen gevraagd omdat we allebei striptekenaressen zijn en autobiografische verhalen maken. Maar daar houdt het ook ongeveer op. Er is werk dat meer op het mijne lijkt dan dat van Barbara. Bij haar is dat ook zo.»

Stok: «Er zijn toch ook verschillen tussen de autobiografische aanpak van Maaike en ik.»

Veto: Ja natuurlijk. Over die verschillen gaat dit interview.

Hartjes: «Hal!»

Stok: «Okee!»

Skriptie

Veto: Over de verschillen in autobiografie zou ik het bijvoorbeeld hebben. Maaike gebruikt meer fictie, terwijl Barbara zelfs de genantste dingen zo eerlijk mogelijk wilt vertellen.

Hartjes: «Dat was vooral vroeger waar. Vroeger nam ik mijn eigen belevenissen als uitgangspunt, maar het was me vooral om de grap te doen. Met mijn laatste dagboekjes (in eigen beheer en bij Oog & Blik, nvdv) ben ik meer overgestapt naar de getrouwde autobiografie. Het gaat me niet zo om de meest intieme gebeurtenissen. Ik wil ook vertellen hoe ik een kopje thee zet. Naast die meer persoonlijke strips blijf ik wel strips maken waarin het Maaike-poppetje gewoon als poppetje wordt gebruikt om grappen te vertellen. Dan had het even goed een ander poppetje kunnen zijn, omdat de inhoud veel minder autobiografisch is.»

Veto: Barbara, ook bij jou zit er wel humor in, maar dat is meer een kwestie van de juiste toon

Uit Barbaraal tot op het bot.

te vinden. Zoals in veel autobiografische strips zit er een ironisch laagje overheen.

Stok: «Ja, zo'n relatief laagje. Daarvoor zorgen de tekeningen. Dikwijls is er iets grappigs aan als je alleen de tekst leest. Het is natuurlijk ook niet zo dat ik alleen maar de genantste dingen vertel. Een conversatie tijdens een konsert waarbij je elkaar nauwelijks kunt verstaan, is gewoon iets alledaags. En ik merk ook wel dat het poppetje een beetje een eigen leven gaat leiden. In het begin zei ik altijd "ik doe dit, ik doe dat", maar nu is het vaak "zij doet dit".»

Veto: Het is waarschijnlijk moeilijker om je hele karakter in een strippersonage te stoppen.

Stok: «Je kunt enkele trekken uitvergroten.

In het ene verhaal doe je dan één trekje, in een ander verhaal weer een ander. Tot nu toe heb ik vooral mijn onzekerere, naïeve kant benadrukt, maar ik heb nu ook wat verhalen gemaakt waarin weer andere trekken naar voren komen.»

Hartjes: «Doe je dat dan om een juist beeld van jezelf op te hangen?»

Stok: «Nee, gewoon omdat ik daar zin in heb.»

Hartjes: «Denk je daar eigenlijk over na, over hoe je overkomt? Ja, sorry dat ik even interviewer speel, maar ik heb net een skriptie geschreven over autobiografische strips... Ik merk bij mezelf dat ik altijd in mijn achterhoofd hou hoe iets zal overkomen bij de lezers. Soms hou ik er bewust geen rekening mee, maar soms wil ik toch wel iets verdraaien.»

Stok: «Ik denk dat het bij mij ook wel blijft meespelen. Zeker als je reacties hoort van lezers, dan onthoud je die toch. Het is moeilijk om er helemaal geen rekening mee te houden.»

Hartjes: «Ben je niet bang dat je nu alleen maar verlegen en naïef overkomt?»

Stok: «Dit is wel grappig. Je moet weten dat ik in Barbaraal 2 een verhaal over klaarkomen gemaakt heb omdat ik daarvoor in een kortverhaal had

verteld dat ik niet kon klaarkomen. Ik dacht: "Verdorie, nu denkt iedereen dat ik niet kan klaarkomen" (algemene lach).»

Veto: Merken jullie uit reacties van lezers dat ze een bepaald beeld van jullie hebben?

Hartjes: «Ik denk dat Barbara daar meer last van heeft dan ik, omdat ik mezelf als zo'n simpel poppetje teken.»

Veto: Maar ook daaruit kan je als lezer toch afleiden dat je bijvoorbeeld wel een aardig, klein en lief meisje zou kunnen zijn?

Hartjes: «Het kan wel dat mensen daarvoor gemakkelijker contact met me zoeken. Ik heb gisteren gesigneerd en dan komen veel mensen die ik niet ken, maar die ik misschien wel eens op een beurs heb gezien, gewoon een praatje met me maken.

Ik heb er nooit last van dat mensen denken dat ik anders ben dan ik ben of zo.»

Stok: «Ik maak het wel eens mee dat mensen die me voor de eerste keer zien, zeggen dat ze het gevoel hebben dat ze me al lang kennen. Maar verder merk je dat dan nauwelijks. Of misschien zouden ze zich anders op een andere manier gedragen, dat kan ik natuurlijk niet weten. Als ik genante dingen vertel, dan reageren minder goede kennissen wel eens op een manier die aangeeft dat ze die dingen eigenlijk niet willen weten van me.»

Computerbedrijf

Veto: Dat is een leuke paradox natuurlijk. Je vertelt dingen aan een willekeurig publiek, die je misschien nog niet aan je goede vrienden zou vertellen.

Hartjes: «Het gebeurt wel eens dat ik iets heb getekend omdat ik het aan de hele wereld wilde vertellen. Als ik daarna op een stripboek kom en me realiseer wie dat allemaal gelezen heeft, dan schrik ik wel eens: "Oh, my God, is dat mijn publiek, aan hen wil ik dat helemaal niet vertellen."»

Stok: «Als ik andere tekenaars ontmoet, dan vraag ik me wel eens af wat die mensen over me denken. "O ja, dat is dat meisje met dat klaarkomen." Maar misschien ben ik wel wat paranoïde.»

Hartjes: «Misschien denken die mensen dat echt.»

Veto: Het is ook je meest opvallende verhaal.

Hartjes: «Als ik autobiografische auteurs ontmoet, denk ik helemaal niet aan wat ze in hun strips vertellen. Ik moet dan al hard nadenken om het strippoppetje met de persoon te identificeren. Ik onthoud van jou, ook alleen maar wat je me verteld hebt. Ik moet echt al nadenken om te beseffen dat ik meer van je weet omdat ik je strips heb gelezen. Ook omdat ik weet dat niet alles in die strips echt gebeurd hoeft te zijn.»

Veto: Hoe zit het met de appreciatie voor vrouwelijke striptekenaars?

Hartjes: «Ik heb wel het idee dat je minder vaak serieus wordt genomen als je een meisje bent.»

Veto: Ik heb juist vaak de indruk dat je als meisje bevoordeeld wordt.

Stok: «Dat mag dan ook wel keur.»

Hartjes: «Er zijn zo weinig vrouwelijke striptekenaars dat mensen niet verwachten dat een vrouw striptekenaar kan zijn. Dat is trouwens in wel meer beroepen zo. Ik heb in een computerbedrijf gewerkt. Daar nam

ook iedereen zomaar aan dat ik niks van computers wist.

Als ik juist man was geweest, had juist iedereen gedacht dat ik veel verstand van informatica had. Ik betrap mezelf soms ook op zulke veronderstellingen. Bij dat computerbedrijf werkte ook nog een andere vrouw. Toen ik eens een probleem had met mijn computer, zat ik me af te vragen aan wie ik een oplossing moest vragen, zonder me te realiseren dat ik het ook aan haar kon vragen. Dus ik deed haar aan wat ik zelf zo erg vond.»

Stok: «Op een of ander leuk optreden kon ik niet zien of de drummer — ik drum zelf ook — een man of een vrouw was. Het was een ontzettend goeie drummer. Dus ik dacht: "Zo goed, dat zal wel een man zijn". (lacht) Het was een vrouw. Als iemand had durven uit te spreken wat ik dacht, had hij er van mij van langs gekregen.»

Gert Meesters

Barbara Stok signeert samen met Peter van Dongen van Rampan op donderdag 17 december van 16 tot 19 uur bij Het Bestolen Land (Parijstraat).

Uit Maaike's Dagboekje. Afbeelding op ware grootte.